

BIBELSK

TRO

4

/2017

Fritt, uavhengig tidsskrift på evangelisk-luthersk grunn

26. årgang

www.bibelsk-tro.no

I dette nummeret:

- Paulus andre forbønn for efeserne
- Martin Luthers liv og arbeid
- Guds styremåte i denne tidsalder

PÅ BIBELENS STIFTELSE GRUNN

utgir tidsskriftet Bibelsk Tro

Formål og grunnlag:

Stiftelsens formål er å fremme bibeltro kristendomsforståelse etter Guds Ord på den evangelisk-lutherske bekjennelsesgrunn. Stiftelsen skal på det grunnlag som er nevnt nedenfor ved litterær virksomhet og på andre tjenlige måter hjelpe til å utbre bibelsk forkynnelse og lære, slik at evangeliet kan nå ut til menneskene og nådegavene få sin naturlige funksjon. Likedan vil en vurdere religiøse og åndelige strømninger, bevegelser, tidsaktuelle tanker, ideologier og tiltak i lys av Skriften.

Grunnlaget for stiftelsens virksomhet er den Hellige Skrift, forstått og brukt i lys av Bibelens eget Kristus-vitnesbyrd og Jesu og apostlenes skriftsyn, dvs. Skriftens vitnesbyrd om seg selv. Bibelen er Guds Hellige Ord, gitt ved den Hellige Ånds inspirasjon, troverdig og urokkelig, helt igjennom Guds Ord gitt i menneskelig språk.

Bibelens ord – slik det opprinnelig ble gitt – er uten feil og selvmotsigelser i alle sine uttalelser når det forstås i samsvar med dens egne forutsetninger. Skriftens ord må tolkes ved Skriften selv. Bibelen er Guds åpenbaringsord, gitt oss som veiledning til frelse og evig liv. Den er den eneste, sanne og fullt ut tilstrekkelige, klare og absolutte autoritet og norm i alle spørsmål som angår kristen tro, lære og liv.

Den evangelisk-lutherske lære som er nedfelt i Den norske kirkes bekjennelses-skrifter er i samsvar med Skriften og følgelig bekjennelsesgrunnlag for stiftelsens virksomhet. Sentralt i denne lære står overbevisningen om "Skriften alene", "rettferdiggjørelsen ved tro på Kristus alene" og den evangeliske kirkeforståelse som legger vekt på det alminnelige prestedømme og nådegavehusholdningen.

Styret:

Pensjonert lektor/cand. theol. Olav Hermod Kydland (formann), baker Erik Nordbø (nestformann), avd.leder Olav Stokka, tømrer Jostein Vedøy og eiendomsmegler Edvard Jekteberg.

Varamenn: Pensjonert adjunkt Gunnar Holth, pensjonert prosjektleder Livar Wetteland, pensjonert vaktmester Dagfinn Natland.

Rådet:

Pensjonert lastebilsjåfør Tor Landro, pensjonert lektor/cand. theol. Arvid Joramo, næringsdrivende Eivind Nilsen, lektor/cand. theol. Eivind Gjerde, byggmester Bernhard Sunde, pensjonert stålverksarbeider Kjell Magnor Kvalvåg.

Faste medarbeidere i Bibelsk Tro:

Forkynner Kjell Dahlene, adjunkt Gunnar Holth, tidl. kretssekretær Erik Høiby, rektor Finn-Widar Knutzen, juridisk rådgiver Jan Endre Aasmundtveit, ekspeditør Immanuel Fuglsang (Danmark), pastor Henric Staxäng (Sverige), tømrer Eivind Ydstebø.

BØNNEVAKT FOR NORGE

Ønsker dere bønnesedler tilsendt, skriv til:

Bønnevakt for Norge,
Postboks 67,
4349 Bryne

**BIBELSK
TRO**

*Fritt, uavhengig
tidsskrift på evangelisk-
luthersk grunn*

Redaksjon:
Eivind Gjerde
Olav Hermod Kydland

**Redaksjons- og
ekspedisjonsadresse:**
Postboks 67, 4349 Bryne
olav.kydland@lyse.net

Internett:
www.bibelsk-tro.no
btpost@bibelsk-tro.no

Abonnement og gaver:
Persokkrossen 3
4046 Hafrsfjord
Postgiro: 0530.04.87884
Bankgiro: 3290.07.77786
Dansk postgiro: 2509350
Dansk bankkonto:
9570 2509350

Svensk postgiro: 106 4551-3
Kasserer: Edvard Jekteberg
Tlf: 51 55 02 48

Utkommer 6 ganger i året.

Årsabonnement:
Norge og Norden kr. 180,-
Til andre land kr. 210,-
Skoleungdom kr. 160,-

Bibelsk Tros kassetjeneste
Tlf: 51 68 90 31

*Redaksjonen er ansvarlig for
alt som kommer fram i leder-
spalten.*

*Konkrete synspunkter forøvrig
står de respektive forfattere
ansvarlig for.*

*Red. deler nødvendigvis ikke
alle disse, men er ansvarlig
for at ikke noe bryter
med stiftelsens formål og
grunnlag. Unntak fra dette
kan være ytringer i klipp- og
leserbrevspalten.*

*Ettertrykk kan skje ved
kildeangivelse.*

Layout: Jarle Goa

Trykk: Gunnarshaug Trykkeri
Tlf: 51 82 62 07

Paulus andre forbønn for efeserne

Leder. Av Eivind Gjerde 4

Tilgitt!

Andakt Av Hans Erik Nissen 5

Pinsebønn

Dikt Av Axel Remme 6

Ordet om krossen

Trossannhet Av Kjell Helland 7

Ser du din frelser på korset?

Sang. Av Harry Skagestad 9

Jesus fristes av Djevelen

Bibelforum Av Jørgen Bernhard 9

Onde ånder/demoner på ferde i Norge i dag

Fra troens slagmark Av Axel Lundholm Saxe 12

Nådegave til å bedømme ånder

Trossannhet Av Immanuel Fuglesang 15

Martin Luthers liv og arbeid

Reformasjonsjubileet Av Nils Dybdal Holthe 16

Kva med Skrifta og krossen i reformasjonsjubileet?

Bladklipp. Av Johannes Kleppa 21

Guds styremåte i denne tidsalder

Bibelforum Av Olav Hermod Kydland 22

Til en gammel

Bokklipp Av Asbjørn Aavik 27

Jeg er grepet

Bokklipp Av Axel Remme 28

Morgen

Bokklipp Av Fredrik Wisløff 29

VÅR GUD HAN ER SÅ FAST EN BORG,
HAN ER VÅRT SKJOLD OG VERGE.
HAN FRIR OSS UT AV NØD OG SORG
OG VET OSS VEL Å BERGE.
VÅR GAMLE FIENDE HÅRD
TIL STRID IMOT OSS STÅR.
STOR MAKT OG ARGE LIST
HAN BRUKER MOT OSS VISST.
PÅ JORD ER EI HANS LIKE.

(Martin Luther 1529, etter Salme 46. Elias Blix 1869. Nr 479 i Sangboken)

Paulus andre forbønn for efeserne

AV EIVIND GJERDE

Det er vel ingen stor overdrivelse å påstå at det er ingen menighet i kristendommens historie som Gud har vist større nåde, enn menigheten i Efesus.

Menigheten ble grunnlagt under apostelens tredje misjonsreise. Paulus ble i byen i omtrent tre år, og alle som bodde i den romerske provinsen Asia fikk høre Guds Ord. Gud utførte mektige kraftgjerninger i byen og mange mennesker lot seg frelse. Det ble et reallt oppgjør med synd og ugudelighet. Apostelgjerningene kapitel 19 kan fortelle at de som hadde drevet med trolldom og magi, kom med svartebøkene sine og brente dem opp foran alles øyne: *"Slik hadde Herrens ord stor framgang og fikk makt"* (Apg 19,20).

Vekkelsen i Efesus var etter det vi kjenner til, den mest gjennomgripende av alle vekkelser. Paulus kom opp i. Gud viste stor nåde mot denne byen der synden hadde hatt så sterkt grep på folket.

Paulus hadde en veldig omsorg for de nyfrelste. I sin avskjedstale til de eldste i Efesus sier han: *"Våk derfor! Kom i hu at jeg i tre år, natt og dag, ikke holdt opp med å formane hver eneste en med tårer"*. Dvel litt ved dette! De kristne kunne sitte ansikt til ansikt med apostelen som så dem dypt inn i øyene, og mens tårene rant på hans kinn, kunne han innstendig be dem om å holde fast ved Jesus Kristus som sin eneste Frelser og Herre. For en omsorg. For en varme. For en kjærlighet.

Til alt overmål sendte apostelen dem Efeserbrevet mens han var fange i Rom. Det er sagt at Romerbrevet er det dypeste brevet i Det nye testamentet, mens Efeserbrevet er det høyeste. Vårt trosblikk blir løftet til de himmelske høydene i Efeserbrevet: *"Han oppvakte oss med ham og satte oss med ham i himmelen, i Kristus Jesus"*.

I sitt fravær lå efeserne Paulus sterkt på hjertet og derfor ba han for dem. Det er to forbønner for efeserne i Efeserbrevet. Vi skal stoppe kort for den andre forbønnen. Når vi leser denne forbønnen, skal vi ha i tankene at de fleste kristne i Efesus var fattige slaver. De hadde nok mange slags materielle behov, men apostelen legger ingen vekt på det i sin bønn. Han "har et dypere og viktigere sikte. Vi må ikke misforstå. Gud har omsorg for alle sider av våre liv, men mest vårt evige ve og vel.

Vi finner hans andre forbønn i Efeserbrevet kapitel 3,14-19. Hva ber apostelen om her? Vi finner fem bønnemner i denne teksten.

1. Efeserne må styrkes med kraft i det indre mennesket.

Paulus ber at Gud etter sin herlighets rikdom skal gjøre dette ved sin Hellige Ånd. Trenger vi Guds kraft? Ja, det gjør vi. Hvem er Guds kraft? I Korinterbrev svarer på det. Guds kraft er Jesus Kristus (1 Kor 1,24). Når Jesus Kristus bety mer for en kristen enn før, der har Gud vært til stede og styrket med sin kraft.

NB! Bibelsamlingen på Audnastrand 12.-16. juli 2016!

Se program i nr 3/2017 av Bibelsk Tro!

Info/påmelding:

**Dagfinn Natland, tlf 52799807/95129320, e-mail: dnatland@frisurf.no eller til
Olav Hermod Kydland, tlf 91860275, e-mail: olav.kydland@lyse.net**

2. At Jesus Kristus får bo ved troen i deres hjerter.

Det andre bønneemnet viser at det er avgjørende for en kristen å bli i troen på Jesus Kristus livet ut. Vi synger i en sang:

”Begynt er ikke endt,
det må du vite.
Du som har Jesus kjent,
bli ved å stride!”

Frafallets uhyggelige mulighet ligger der for enhver som har startet på veien til himmelen. Vi leser den tragiske historien i 1 Samuels bok om kong Saul. Herrens Ånd måtte til slutt vike fra ham (1 Sam 16,14). Slik vil ikke Gud det skal gå med deg. Derfor vil Jesus Kristus bli i ditt hjerte hver dag livet ut.

3. Grunnfestet og rotfestet i de fire dimensjonene i Kristi kjærlighet.

Skal Jesus Kristus bli boende ved troen i våre hjerter, er det avgjørende at vi få være godt plantet i hans store og uendelige kjærlighet. Gud har vist den største av all kjærlighet da han lot sin enbårne Sønn lide og dø for våre synders skyld, og lot ham stå seierrikt opp fra de døde den tredje dagen.

I den ufattelige kjærligheten Gud har vist oss i sin Sønn, er det fire dimensjoner som vi sammen med de andre hellige, blir bedt om å være i stand til å fatte. Disse dimensjonene er bredden, lengden, høyden og dybden. Det er så bredt hos Gud at han ønsker å frelse alle mennesker (1 Tim 2,4). Det er håp for alle som

vil tro på Jesus Kristus. Det er så langt hos Gud at han har elsket oss med en evig kjærlighet (Jeremias 31,2). Det er så høyt hos Gud at hans miskunnhet er som den høyde himmelen har over jorden. Den høyden er uendelig (Salme 103,11). Det er så dypt hos Gud at hans nåde rekker til den som falt aller dypest i synd og Guds opprør. Ingen har nemlig vært dypere enn Jesus Kristus som gjorde seg til ett med vår synd og tok straffen for den (2 Kor 5,21).

Du arme, sønderknuste sjel, dvel litt ved disse fire dimensjonene! Se på innholdet av dem og se deg glad og fri!

4. Kjenne Kristi kjærlighet som overgår all forstand.

Ingen kan kjenne solens hemmeligheter fullt ut, men vi erfarer dens varme. Heller kan ingen forstå Kristi kjærlighet fullt ut, men vi kan erfare den. Han renser våre hjerter. Han fyller oss med glede over frelsens under. Han svarer i sin tid på våre bønner. Han møter oss i vårt mørke. Dette erfarer vi og takker ham for.

5. Fylt av hele Guds fylde

Det siste bønneemne inneholder de fire første. Når det blir oppfylt i våre liv, fylles vi med hele Guds fylde. Guds fylde er uløselig knyttet til Jesus Kristus!

Dette lå apostelen på hjertet for efeserne. Skulle ikke det samme ligge oss på hjertet? Derfor skal vi få lov til å be denne forbønnen med og for hverandre. Gjør det i Jesu Kristi navn. □

Tilgitt!

AV HANS ERIK NISSEN

”Jeg vil stå opp og gå til min far”.

La oss tenke at den fortapte sønnen hadde valgt en annen mulighet. Han hadde bestemt seg for å begynne et nytt liv i det fremmede landet. Med

troskap og dyktighet hadde han passet på grisene, og det hadde ført til at han ble forfremmet. Fem år etterpå var han ikke til å kjenne igjen. Tiden som grisepasser var over. Nå hadde han fått en lederstilling, var gift og hadde fått et barn.

Nå hadde han hatt fremgang i livet sitt, og dermed gjenvunnet noe av sin selvrespekt. Men det var noe som kastet skygger over livet hans, han hadde ikke gjort opp med sin far.

Du er vel ikke en av de kristne der kristendommen består i at du har begynt et nytt liv?

Den kristendommen er et fryktelig bedrag, du tror at du er på vei mot himlen, mens du stille og rolig fortsetter din vei til helvete. Når regnskapets store dag kommer, blir det klart for deg at din kristendom mangler det grunnleggende. Du er ikke blitt forlikt med Gud.

Dersom synderen ikke får et møte med Jesus, så er han fortapt og går fortapt selv om han prøver aldri så mye på å forbedre seg. Akkurat slik var det for den fortapte sønnen som fant hjem. Du må hele tiden leve av Gud Faders nåde, som en fortapt synder som får alt for intet. Hvis du ikke

gjør det, glir du umerkelig inn på selvforbedringens vei, og tyngdepunktet blir flyttet. Du blir mer opptatt av deg selv enn av Jesus. Ordet om korset mister sin kraft.

Da ligner du mer og mer på den eldste sønnen. Han var hos sin far, men hjertet var langt fra ham.

Hver dag må du gå til din Far. Du må finne ham slik som den fortapte sønnen fant inn til nåden. Du må forlikes med Gud. Du må finne ham på blodets grunn. Det skjer i brennpunktet der Jesus døde for dine synder. Det er soningsstedet der Guds vrede og hans kjærlighet er som to linjer som krysser hverandre i et kors.

(Oversatt fra dansk)

Pinsebønn

AV AXEL REMME

Åpenbar deg i vårt mørke.
Mett med livets vann vårt tørke.
Gi oss kjærlighetens glød,
så vi for ditt rike brenner
med den ild som Ånden tenner
og vi gjør det Gud oss bød.

Av din livets kilde tømme,
la den sevjen fritt få strømme
ut til hver en kvist og knopp.
Gjør oss til fruktbare grener,
som i tro og liv deg tjener,
helt med ånd og sjel og kropp.

Du, med kraften fra det høye,
ser vår synd, all tvil og møye,
vantros makt og armodssavn,
Jesus, vær du nær til stede
med din Ånd og gjør oss rede
til å virke for ditt gagn!

Da får vi av sannhet være,
leve rett og til din ære.
Frelser, som til korset gikk
for å sone all vår brøde,
mellommann som for oss døde.
Vi din frelse så og fikk.

NB! Husk å melde adresseforandring når du flytter!

Ordet om krossen

AV KJELL HELLAND

“For ordet om krossen er vel dårskap for dei som vert fortapte, men for oss som vert frelste, er det ei Guds kraft.” (1 Kor 1,18)

Bølgjene frå opprørt hav kastar seg i desperasjon mot steile svaberg, ålar seg oppover glatte skarv med all si tyngd, brusar med alt sitt velde, men må heile tida vika tilbake, for dei treff eit punkt der dei må dei bøya seg. Dei møter nemleg noko som er sterkare enn seg sjølv, dei marmar mot fast fjell. Men ute på opne havet tumlar sjøane som dei vil, der er det ingenting som stansar dei.

I Esaias 58 les me: “Men dei gudlause er som det bårande havet. Det kan ikkje liggja i ro,…” Eller, som det tidlegare stod: “Det kan ikkje halda seg stilt.” Og vidare les me: “... og bølgjene rotar opp gjørme og slam”. Det er altså ikkje berre på overflata det er uro. Den forplantar seg mot djupet. Det er uro i folkehavet, og gjørme og slam - botnfall, berme - vert rota opp.

Midt i denne frådande uroa, midt i det larmande og ståkande menneskehavet, midt i synd og ureinheit har Gud sett eit fast fjell. Golgata. Jesus kross. Mot dette rasar dei ugudelege, men kjem ingen veg. For krossen er dýnamos Theoú; Guds kraft.

På Golgata møtest Gud og Satan til duell, her rasar kamp mellom dei, og Satan lid nederlag. Det står det om i Kol. 2:15: “Han (Jesus) avværna maktene og herredøma og synte dei oppe fram, då han viste seg som sigerherre over dei på krossen.” Dette kan òg uttrykkest slik: “Han kledde av maktene og herredøma og hengde dei ut, då han triumferte over dei på krossen.” Så dermed er Satan og all hans hær overvunnen på Golgata kross, ved Guds kraft.

Her ved krossen vert det óg avslørt kor eit menneske står og kor det etlar seg. Her viser det seg, her kan det ikkje skjulast lenger. For den som vil til himmelen står krossen som

eit fyrlys i opprørt hav og viser veg. For den gudlause, harde og forherda står krossen som eit fjell han knuser seg imot.

Golgata er det store vegkrysset. Her deler menneskeheita seg i to typar. For den eine er ordet om krossen - ordet om Jesu liding og død for vår skuld – dårskap, det vil seie av lite verdi. Ja, i ei synonymordbok står det om “dårskap”: “Se dumhet, vanvidd.” Dumheit er gale nok, men vanvit er verre, for då det spøkjer det med vitet. Den vesle forstavinga van- fortel nemleg at det som kjem etterpå både er knapt og mangelfullt. Ordet om krossen er altså for denne utan mål og meining.

Eit menneske som tenkjer slik kallar Bibelen av og til ein dåre, og om han les me i Salme 14:1 at han seier i sitt hjarta : “Det finst ingen Gud.” I Salomos Ordtøke vert han inngåande skildra, i Forkynnaren står det at han vandrar i mørke (2:14) og hos Lukas vert den rike bonden, som berre var oppteken av å kara til seg og ikkje var rik i Gud, av Jesus kalla ein dåre.

Dåren sin veg fører til fortaping. Ordet om krossen er tomt for han. Han ser ikkje det Gud har gjort til hans frelse, bryr seg ikkje om det det heller.

Men så finst det ei anna gruppe menneske. For ein som er i den flokken er situasjonen ein heilt annan. Han har fått sjå verdien av ordet om krossen. Han har fått sjå at her er Gud i aksjon for mi skuld. Her grip Gud inn for å berga meg. Og det skjer i historia, på ein bestemt dag i ei bestemt helg i ein bestemt by i eit bestemt land. Her grip Gud inn med si kraft.

På Golgata møtest den dømande Gud, som seier at den som syndar skal døyg og den Gud som vil at alle menneske skal verta frelste til oppgjer med seg sjølv. Dommen over meg vert lagt på den uskuldige, slik at eg som er skuldig skal sleppa fri. Jesus tar mitt på seg, mi synd og skam vert lagt på han på Golgata kors. Eg får

det som er hans, hans rettferd og reinheit og står for Gud i kvit og plettfri drakt, som om eg aldri hadde synda.

Ordet om krossen er Guds kraft for oss som vert frelste. Den krafta som eg i meg sjølv fullstendig manglar, blir aktivisert på Golgata. For her grip Gud inn med si frelsande kraft frå himmelen, for å hjelpa meg, den kraftlause. For når det gjeld mi frelse, har eg ingen ressursar eg kan mobilisera, er heilt og fullt avhengig av hjelp utanfrå, ja, ovanfrå, frå himmelen. Og no har Gud ordna dette. For i mi frelsessak er det eine og åleine evangeliet - ordet om krossen - som gjeld. Kva eg har gjort og ikkje gjort er irrelevant. Gud har fått betalinga han krev. Prisen er betalt, og den var høg. Men den er betalt – fullt ut.

For oss som vert frelste er ordet om krossen òg ei Guds kraft til ny vandring. Dette ordet ber meg som kristen i kvardagen. For det er ikkje slik at Gud frelser meg gjennom ordet om krossen, og så skal eg sidan klara meg i eiga kraft. Men det er slik me har tendens til å tenkja. Gud har frelst meg, så no må eg verkeleg ta meg saman slik at livet mitt frå no av, herifrå, vert perfekt. Tanken er sikkert grei nok i teorien, men i verkelegheita, i kvardagen, der eg lever livet mitt, kan den nok ikkje realiserast.

Det er noko heilt anna som må til, evangeliet om Jesu sonande død for mine synder vil vera ei kraft i mitt liv, ei kraft som står til disposisjon kvar einaste dag. Dette ordet ber kristenlivet mitt. Eg kjem aldri korkje ved eiga kraft eller ved Guds hjelp til å nå opp på eit høgare åndelege nivå, der eg kan ausa av andre kjelder til hjelp og styrke i mitt kristenliv. Nei, gjennom ordet om krossen vert Guds kraft kanalisert ut til den som har bruk for denne krafta i livet sitt.

Tar du vekk ordet om krossen, rasar heile byggverket. Då vert Bibelen berre ord, himmelen berre draum og framtida berre mørke. Vert ikkje ordet om krossen min personlege eigedom i trua, er eg fortapt, same kor god eg elles måtte vera, menneskeleg sett.

Men no står ordet om krossen der og har ikkje mist si kraft, tilgjengeleg for alle som har bruk for det. □

**Ditt kors, o Krist, ble verdens sol,
dets lys ei grenser kjenner.
Ditt kors, o Krist, ble ærens stol,
der livets lue brenner.**

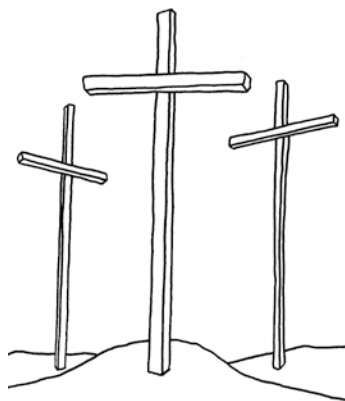
**På korset åpner du din favn
for hver forvillet synder.
Fra korset, i din Faders navn,
du verden fred forkynder.**

**Fra korsets tre din kjærlighet
hver ensom sjel bestråler.
Dets guddoms makt vel ingen vet,
dets dybde ingen måler.**

**Og frøs enn alle hjerter til,
ble lukket alle hender,
din kjærlighet dog varm og mild
mot hele verden brenner.**

**La slukkes alle lys på jord,
la stenges alle veier!
Den som har funnet korsets spor,
har evig nok i eie.**

Edin Holme

Ser du din frelser på korset?

AV HARRY SKAGESTAD

---

*Ser du din Frelser på korset, ser du den kamp han har?
Ensom, forlatt av alle, ja, av sin egen far.
Det var for våre synder, at han på korset hang.
Kun for å frelse verden, fra død og undergang.*

Kor:

*Å, min kjære Jesus, aldri fatter jeg,
At du kunne lide, korsets død for meg.
Takk at lyset skinner alltid klart derfra.
Takk for hver som finner deg på Golgata.*

*Ser du de naglede hender, ser du hans sides sår?
Se kjære venn som ennå borte fra Jesus går.
Kom med din synd til Jesus, han som deg elsker så.
Skynd deg å motta frelsen, som du i dag kan få.*

*Ser du at han bærer kronen, den som av torner var?
Ser du at blodet renner, over hans panne klar?
Stille han bærer byrden, all verdens skam og last.
Der på Golgatahøyden. Frelserens hjerte brast.*

*Skal vi i himlen få se ham, se ham som brudgom kjær?
Da må vi vente dagen, for den er ganske nær.
Alle som på ham venter, inn gjennom porten går,
Alle som her har funnet, frelsen i Jesu sår.*

(Denne sangen ble skrevet under vekkelsen i Vågsbygd i 1942.
Opplysningene er gitt av hans sønn)

Jesus fristes av Djevelen (Matt 4,1-11)

AV JØRGEN BERNHARD

Jesus og Satan

I begynnelsen av evangeliet sier Gud om Jesus at han skal være *"en høvding som skal være hyrde for mitt folk Isreal"* (Matt 2,6). *"Gud Herren skal gi ham hans far Davids trone, og han skal være konge over Jakobs hus til*

evig tid, og det skal ikke være ende på hans kongedømme" (Luk 1,32f.) Det hadde Gud gitt løfte om i gammel tid. Herren sier om sin salvede, det er Kristus: *"Det er jo jeg som har innsatt min konge på Sion, mitt hellige berg"* (Sal 2,5). Da Jesus var født i Betlehem, kom

de vise menn fra Østerland og spurte etter "jødenes nyfødte konge".

Så er det klart at Jesus er født til å være konge, Herre, ikke bare over Israel, men over alle folk og hele Guds skaperverk. Kongenes konge og herrenes herre. Men her i verden er det allerede en hersker, en fyrste, Djevelen, Satan, som også kalles den Onde. I tidenes morgen ble han kastet ut av himmelen på grunn av sitt hovmod. Etter syndefallet i Edens hage er Satan denne verdens fyrste, ja, denne verdens gud. En mektig åndelig makt, som vil herske over oss og friste oss til opprør mot Gud.

Hvem er herre?

Nå skal Jesus møte denne motstanderen, Djevelen. Nå skal det bli klart hvem det er som har den høyeste makt og hvordan. I fristelsens time står Jesus fast der Adam og Eva falt. Som Satan fristet Eva, frister han Jesus til å være ulydig og tvile på det Gud har sagt.

I Satan møter Jesus det fiendskap, som Gud i Edens hage satte mellom kvinnen og slangen, et fiendskap som for Jesus fører til lidelse, kors og død. Satans fiendskap retter seg mot alle mennesker, og ikke minst dem som tror på Jesus. Det opphører først den dagen Gud kaster ham i ildsjøen. Selv om Jesus er Guds sønn, "lærte han lydighet" (Hebr 5,8). Evangeliet i Jesu fristelse er at Jesus, den andre Adam, er lydig og seirer over Satan. I troen på Jesus er hans seier din og min seier. Takk og lov!

Vi skal lære av Jesus, for vi blir daglig fristet til å tvile på Gud og hans løfter. Vi er født med anlegg til å være ulydige mot Gud, fordi synden har gått i arv fra Adam til deg og meg. Derfor har vi først og fremst bruk for Jesus som frelser og forsoner, som kan fri oss fra synd og skyld og Guds dom og gi oss del i Guds rike. Dernest skal vi lære å gjøre som Jesus når Satan frister oss.

Det er Guds Ånd som fører Jesus opp i Judeas fjelland, til et øde sted. Det er Guds vilje at hans Sønn skal gå gjennom fristelsens ildprøve. I tre omganger kommer Fristeren for å frata Jesus troen på at han er Guds elskede sønn, slik som Gud nettopp ved Jesu dåp hadde erklært.

Fra Jordan-dalen går det steilt oppover mot vest, der Fristelsens berg i dag utpekes for besøkende. Innebygget i en nesten loddrett klippevegg ligger en vakker kirke til minne om Jesu møte med Djevelen. Jeg har hatt gleden av å gå opp til kirken og beundre den fine utsikt over Jordan-området ved Jeriko og Dødehavet. Samtidig kunne jeg reflektere over Jesu kamp mot demonenes fyrste, en sterk opplevelse.

Glødende piler

Etter å ha fastet i førti dager og førti netter ble Jesus sulten. Da kom Fristeren. Jesus har uten tvil forbundet fasten med inderlig bønn til sin himmelske far. Satan setter inn med et voldsomt angrep mot den fysiske svake Jesus. "Er du Guds sønn?" (Dansk: Hvis du er Guds Sønn?) Satan vil skape tvil i Jesu hjerte, tvil om hans stilling som Guds elskede Sønn, tvil om Guds ord, tvil om sannheten, tvil om Guds nåde og trofasthet. Hvis, hvis ...

Slik kommer Den Onde også til deg og meg og hvisker oss i øret: Hvis du er Guds barn? Har Gud virkelig sagt? Alltid stiller han spørsmål ved sannheten. Jesus kaller ham Løgnens Far. Han kommer igjen og igjen for å få oss vekk fra Guds Ord, vekk fra evangeliet, vekk fra troen på at vi er Guds barn for Jesu skyld. Regn ikke med at du går fri for Satans angrep, så lenge du lever.

Satan er fullt klar over at Jesus er Gud Sønn, men han prøver å skyte en glødende pil inn i Jesu hjerte med sitt listige "Hvis du er Guds sønn"? Og like etterpå kommer den neste glødende pilen: Si at disse stenene skal bli til brød. Satan vet at Jesus kan gjøre dette underet. Etter å ha fastet i så lang tid er Jesus medtatt. Jesus, du er Guds Sønn, så bruk nå din posisjon, ta saken i din egne hender og skaff deg brød. Er du kanskje likevel ikke Guds Sønn? Og ikke elsket av Gud? Satan prøver å få Jesus inn på sin egen vei i forholdet til Gud, inn på opprørets vei, selvhevdelsens vei, hovmotets vei, syndens vei. Satan vil føre Jesus vekk fra den veien som Gud hadde bestemt for ham, vekk fra Guds vilje, vekk fra Gud selv.

Jeg lever av Guds ord

Fristelsen for Jesus er å gå imot Guds vilje, som han var sendt for å gjøre. I fristelsens øyeblikk holder Jesus seg til Guds Ord: *"Mennesket lever ikke av brød alene, men av hvert ord som går ut av Guds munn"*.

Jesus bruker våpenet som Gud har gitt oss mennesker i den åndelige kampen mot den Onde, Guds Ord, for det er som menneske Jesus fristes og seirer. Jesus siterer fra 5 Mosebok, hvor det er skrevet om Guds omsorg for sitt folk under ørkenvandringen. Gud sørget for mat til dem i førti år og lot dem få vite *"at mennesket ikke lever av brød alene, men at mennesket lever av hvert ord som går ut av Herrens munn"* (5 Mos 8,3).

Jesus er nå i en lignende situasjon i ørkenen, og vi ser at han setter all sin lit til sin far i himmelen. Han vet at det er hans far som har sendt ham denne fristelsen, så han setter sin lit til Gud. Han sier at han ikke lever av brød alene, men av alt det Gud har sagt. Jeg lever av Guds ord. - I Samaria sa Herren til sine disipler: *"Min mat er å gjøre hans vilje som har sendt meg, og å fullføre hans gjerning"* (Joh 4,34). Senere, da Jesus kastet seg til jorden i Getsemane, ba han: *"Skje ikke min vilje, men din"*. På Fristelsens berg vant Jesus styrke til å be slik.

Du som leser dette, tro på Gud og regn med ham! Han vil ikke svikte deg og ikke forlate deg. Tro på Gud ved å tro på Jesus. Han vil gripe inn i sin time og på sin måte. Bruk Åndens sverd, som er Guds ord, når tvilen vil ta makten i ditt liv.

Du må ikke friste Gud

Med sin tillit til Gud avviser Jesus Fristeren, som likevel gjør et nytt forsøk. *"Da tok djevelen ham med seg til den hellige stad og stilte ham på templets tinde. Og han sier til ham: Er du Guds Sønn, så kast deg ned! For det står skrevet: Han skal gi sine engler befaling om deg, og de skal bære deg på hendene, for at du ikke skal støte din fot mot noen stein."* Jesus, når du nå ikke vil gjøre stener til brød, så få Gud til å gjøre et mirakel. Styr deg ned herfra, og Gud vil bevare deg ved sine engler,

så du ikke kommer til skade. Det står jo slik i Guds eget ord, Jesus, det ordet, som du tror på. Satan er lur. Han kjenner Skriften og bruker den i sin onde tjeneste. Nå siterer han fra Salme 91, for å få Jesus ut i en situasjon der han må kreve et særlig inngrep av Gud for å overleve. Det er en alvorlig synd.

Jeg ser de to for meg på toppen av templet i Jerusalem. De ser ned på templets forgårder, hvor prestene og mange andre ferdes ut og inn. Så hveser Den gamle Slange sine giftige ord: Hvis du er Guds Sønn, så kast deg ned! Gud vil bevare deg. Kast deg ned! Kast deg ned nå! Alle der nede vil se deg lande sikkert, og de vil ta imot deg som Messias, som deres konge.

Men Jesus kom ikke for å bli populær, for å imponere og gjøre inntrykk på folk. Han kom for å oppfylle Skriften som Herrens lidende tjener, *"Foraktet var han og forlatt av mennesker, en smertenes mann (vers 3) --- slått av Gud og gjort elendig (vers 4) --- såret for våre overtredelser, knust for våre misgjerninger"* (vers 5) Jes 53.

Hadde folket hyllet Jesus som Messias på grunn av et mirakelhopp, hadde de fått en konge uten soning for deres synd og skyld. Satan vil ha Jesus vekk fra Guds vei, vekk fra korsets vei. Satan preker herlighetsteologi. Hadde Jesus gitt etter for denne fristelse, hadde du og jeg ikke hatt en frelser. Jesus svarer igjen med Skriftens ord: Dere må ikke friste Herren deres Gud. (5 Mos 6,16).

Her skal vi lære ikke å kaste oss ut i en unødvendig og åpenlys livsfarlig situasjon, og så forvente eller kreve Guds hjelp. I vår tjeneste for Herren kan det oppstå farlige situasjoner, som vi ikke skal unndra oss. Men vi skal ikke søke slike for å demonstrere vår tro på Gud. Vi skal heller ikke selv oppsøke martyriet. Jesus holdt seg til Guds ord, og det skal vi også gjøre.

Djevelens tilbud

For tredje gang kommer Fristeren. Fra utsikten på et høyt fjell fremtryller han for Jesu blikk alle verdens kongeriker og deres herlighet, alle kulturer og deres rikdommer i kunst, arkitektur,

litteratur og mye mer. Vi kan tenke på Aten og Rom, Egypt og Babylon. Jesus, jeg er verdens fyrste, og alt dette er i min makt. Satan prøver å komme med sine betingelser. Han vil gi Jesus alt hvis han godtar det.

Fristelsen for Jesus er å få alt av Djevelen på hans betingelse. Men Guds rike vinnes ikke ved å følge Satans vei, opprørets vei og syndens vei. Satans vei er dødens vei. Guds vei er livets vei. Derfor lyder det til deg og meg: *”Stå Djevelen imot, så skal han fly fra dere”*. (Jak 4,7). *”Og gi ikke djevelen rom.”* (Ef 4,27). *”..holde stand mot djevelens listige angrep”* (Ef 6,11).

Hadde Jesus gitt etter for Satans list, hadde han fremstått som en antikrist, som en verdenshersker underlagt Satans makt og myndighet. Antikrist kommer i endens tid, sier Bibelen. Ham vil Satan gi makt over alle folkeslag. Alle vil følge ham unntatt dem, som har sitt navn skrevet i livets bok, det slaktede lams bok. (Åp 13).

Det står skrevet

”Bort fra meg, Satan! For det står skrevet: Herren din Gud skal du tilbe, og ham alene skal du tjene”. Igjen avværner Jesus Satan med Guds ord fra 5 Mos 6,13 og 10,20. *”Da forlot djevelen ham, og se, engler kom og tjente ham”*.

I fristelsens time seiret Jesus ved å holde seg til det Gud hadde sagt. Han hadde lært Guds ord å kjenne i sin barndom og ungdom, han levde i Guds ord, og han levde av det. La oss gjøre det samme. Å stå imot i fristelsens time styrker oss i troen på Jesus, hvor vår yppersteprest har medfølelse med våre skrøpeligheter, fordi han har blitt fristet i alle ting likesom vi, dog uten synd. Med frimodighet kan vi tre fram for nådens trone og få barmhjertighet og nåde til hjelp i rette tid – som det står skrevet i Hebr 4,14-16.

Fader vår, du som er i himmelen! Led oss ikke inn i fristelse, men frels oss fra Den Onde! Amen!

(Oversatt fra dansk) □

Onde ånder/demoner på ferde i Norge i dag

AV AXEL LUNDHOLM SAXE

Det er en villfarelse å benekte onde ånders/demoners eksistens

De fleste av oss har vel ikke vært ute for mennesker som var direkte besatt av onde ånder eller demoner. Det kan virke temmelig skremmende bare å lese om dette i Ny Testamente, men enda verre er det nok å møte det i virkeligheten. Hvorfor forekommer demonbesettelse så forholdsvis sjeldent her på våre breddegrader?

Noen vil nok peke på det faktum at flertallet av befolkningen her i Norge fortsatt er døpte mennesker, og at dette hindrer de onde ånder i å kunne drive sitt spill i særlig stor utstrekning. Jeg tror ikke det er slik, det henger i sammen. Saken er nok snarere den, at Den Onde / Satan / Djevelen har forskjellige strategier til forskjellige tider og på forskjellige steder.

For Djevelen er en ”tusenkunstner”, som Luther sa. Den store forfatteren C.S. Lewis skildret i boken ”Djevelen dypper pennen” hvordan en høyerestående djevel veileder en av de yngre djevler om hvordan han strategisk skulle gå frem for å lykkes med å friste et menneske til fall. Blant annet omtaler han den strategiske betydningen av at mennesker i vår kultur ikke tror det finnes noen Djevel, det vil si en ond, personlig makt som aktivt står imot og motarbeider Guds vilje. Dette gir ifølge boken Djevelen en strategisk fordel i hans forførelse av mennesker, slik at han i vår kultur helst unngår spektakulære fenomener som besettelse av onde ånder, fordi slike ting lett vil kunne få mennesker til å bli oppmerksomme på hans eksistens.

For som Lewis skriver i nevnte bok, så er det

to like store og absolutt motsatte villfarelser vi mennesker kan skjule oss bak når det gjelder onde ånder eller demoner. Den ene er å la være å tro på at de eksisterer, og den andre er å tro på dem og så føle en overdreven og usunn interesse for dem. Det siste nikker vi sikkert umiddelbart bekreftende til, men de fleste av oss tenker kanskje ikke så mye over at det faktisk er en like stor villfarelse å benekte onde ånders eksistens!

Er Djevelens strategi hos oss ”kollektiv besettelse”?

Når det gjelder dette med Djevelens strategi her hos oss, så var den avdøde danske forfatteren Poul Hoffmann inne på den tanke at det har skjedd en form for ”kollektiv besettelse” av vår kultur. Et sitat fra hans bok ”Åndenes kamp” (Lunde forlag 2000, s. 105):

”Kurt Koch (avdød tysk, luthersk teolog, som i følge Poul Hoffmann ”var en av nyere tids betydeligste kjennere av hele det okkulte spektrum, sjelesørger for utallige okkulte belastede mennesker og forfatter av en lang rekke bøker på området”) ramser opp en rekke symptomer på stor demonisk belastning eller rett ut besettelse, som arter seg temmelig likt fra tilfelle til tilfelle. Det er iøynefallende at hvert enkelt av disse symptomene er karakteristiske trekk for vårt avkristnede samfunn som helhet. Det dreier seg i første rekke om motviljen mot, eller den regulære skrekken for alt som har med bibelsk kristendom å gjøre, da særlig de irrasjonelle blokkeringene som oppstår overfor bibellesning og bønn. I tillegg kommer hangen til banning og blasfemi, seksuelle utskielser og perversjoner, henfallenhet til alkohol og andre rusmidler, samt tilbøyelighetene til raserianfall og voldshandlinger. Mørkemaktenes infiltrasjon i den ”etter-kristne” verden har karakter av en veritabel besettelse.”

I den samme boken, skriver Hoffmann også (s. 19-20):

”Det går en storm av demoner over jorden, sinnene forgiftes, verden fordjevles. Det kommer ikke for dagen bare ved okkultismens og satanismens frammarsj; utallige fenomener

som ofte ikke synes å ha noe med hverandre å gjøre, er enkeltheter i det samme helhetsbilde. Jeg - dyrkelse, vold og splatter, pornografi, hor og promiskuitet, narkomani, alkoholisme og selvmord, – det er ikke tale om isolerte åndelig syke celler i verdensorganismen. Det er hele organismen som er syk, infisert av det sataniske. Reinkarnasjonstroen og renessansen for alt slags gammelt hedenskap (mye av det har fått det nøytraliserende navnet ”nyrligjøsitet”), forbrytersamfunnets hurtige vekst under avmektige politikere og myndigheter, nedbrytingen av ekteskapet og familien, og dermed av kjærlighetens kraftsenter i verden – inspirasjonen bak alt dette er den samme. Det er sider av samme sak når sykehusene stilles til disposisjon for drap på barn i mors liv ... når mediene koker av vrengebilder av Israel og bibeltro kristendom ... når darwinismen og den såkalt historisk-kritiske bibelforskning nesten har fått totalt monopol i undervisningssystemet, enda deres postulerte vitenskapelige basis ofte nærmer seg det parodiske og deres sosiale virkning er som Svartedøden ...”

Onndånd bak velsignelsen av synd i Den norske kirke

Sitt foreløpige klimaks har denne kollektive besettelsen fått her i Norge med vedtaket om at homoseksuelle skal kunne vies i kirken. Men den onde ånden som inspirerte til dette vedtaket får nok dessverre snart følge av flere onde ånder. I Vårt Land av 14. mars var det et lengre innlegg av lederen for PolyNorge under overskriften: ”Derfor bør flergifte tillates”, og med følgende inngress: ”Flergifte har en plass i et varmt og inkluderende samfunn, der også polyamorøse mennesker har rett til å elske å ekte.”

De onde åndene er en virkelighet og driver sitt forferdelige spill også her på våre breddegrader! Selvsagt gjør de det, selv om strategien deres her hos oss kanskje ikke er helt den samme som den var på Jesu tid (eller som den nok ennå er i dag på andre plasser i verden, for eksempel noen steder i Afrika, der man oftere enn her vil kunne møte enkeltmennesker som er

besatt av onde ånder). Derfor gjelder apostelens ord i Ef. 6,12 også her hos oss i dag: *”For vi har ikke kamp mot kjøtt og blod, men mot maktene, mot myndighetene, mot verdens herskere i dette mørke, mot ondskapens åndehær i himmelrommet.”*

Er det onde ånder som prøver å ødelegge for vekkelseskampanje?

Jeg kan i den forbindelse ikke la være med å spørre om det kanskje kan være onde ånder som forsøker å ødelegge for den planlagte vekkelseskampanjen med Franklin Graham her til høsten? En av de kristenlederne som har trukket seg fra kampanjen viser til Grahams uttalelse på Facebook om at ”hver muslim som kommer inn i landet, kan bli radikalisert og kan drepe for å ære religionen sin og Muhammed”.

Men det kan jo ikke herske tvil om at religionen islam står imot kristendommen, ja, er direkte antikristelig, og som Johannes Kleppa skrev i et ”Innspel” i Dagen 16. mars (”Ja til Graham-aksjonen”): ”Ut frå Koranen, islamsk lære generelt, islams historie som ”sverdets religion” og den dagsaktuelle situasjonen, skal det være vanskelig å tilbakevise realitetene i Grahams uttalelse om at enhver muslim kan bli radikalisert osv.”

Ved å trekke seg fra den planlagte vekkelseskampanjen har disse kristenlederne derfor satt seg doms over Graham som evangelist, uten at de slik jeg ser det, har skikkelig grunnlag i Guds ord for dette.

Onde ånder bak fornektelsen av syndefallet / arvesynden

Tausheten til disse kristenlederne i andre spørsmål av åndelig sett langt større betydning enn Grahams islam-politiske uttalelser, er talende. For hvor er den klare røsten fra dem når det gjelder den fornektelsen av blant annet syndefallets historisitet og arvesynden som kommer til uttrykk i den høyaktuelle boken av Bjørn Are Davidsen og Atle Ottesen Søvik: ”Evolusjon eller kristen tro – Ja takk, begge deler”?

Slik Odd Sverre Hove skrev i Dagen 17. mars (i en utleggelse av søndagens tekst), så er alle mennesker med arvesynd i virkeligheten Satans eiendom, men Jesus har (ved dåp og tro) satt oss fri. Benektelse av syndefallets historisitet og arvesynden fører derfor lett til, at man heller ikke anerkjenner eksistensen av en ond, personlig makt som aktivt står imot og motarbeider Guds vilje.

Enhver omtale av Den Onde / Djevelen / Satan glimrer således ved sitt fravær når Davidsen & Søvik i nevnte bok skal gi en fremstilling av kristendommen i lys av evolusjonslæren. De bruker bare upersonlige uttrykk som ”det ondes problem” eller ”ondskapen”, og det kan neppe være tvil om at dette har sammenheng med deres påstand om at ”en bokstavelig tolkning av Adam- og Eva-fortellingen er ... en dårlig løsning på det ondes problem” (s. 170). De viser til kirkefaren Augustin som belegg for å avvise en slik bokstavelig tolkning av skapelses- og syndefallsberetningene i 1 Mos 1-3, men Augustin var ingen apostel. Og det er ikke vanskelig å finne belegg i Ny Testamente for at både vår Herre Jesus og apostelen Paulus med flere tok disse beretningene helt bokstavelig!

Som Poul Hoffmann var inne på i det stykket jeg siterte, så er det en sammenheng mellom alle disse djevlelige angrep, som vi opplever i og omkring oss. Én villfarelse fører lett andre med seg at vi setter evolusjonslæren over Skriften, fører lett til benektelse av både syndefallet / arvesynden og av Djevelens eksistens som en ond, personlig makt som aktivt står imot Gud og motarbeider hans vilje. Og husk i denne sammenheng på hvordan C.S. Lewis omtalte dette siste (å tro at demoner ikke eksisterer) som en like stor villfarelse som det å ha en overdreven og usunn interesse for demoner!

Å ta vare på Guds ord uavkortet verner mot Djevelens angrep

Vi skal derfor høre og ta vare også på det som Guds ord har å si oss om onde ånder og demoner. Bare det å ta vare på Guds ord uavkortet vil kunne bevare oss fra å havne i den ondes klør,

fordi "huset vårt" da ikke står "tomt", men blir fylt av Den Hellige Ånd og kraft (jf. Luk 11,24-28)! Da er besettelse umulig, slik Odd Sverre Hove også skrev i sin utleggelse av søndagens tekst i Dagen 17. mars 2017.

Det er for å hjelpe oss med å høre og å ta vare på Guds ord at Stiftelsen På Bibelens Grunn ble til i sin tid, og det er derfor foreningen SKAPER nå har blitt dannet. Men for hver enkelt av oss gjelder det at vi må være med til *"å stride for den tro som én gang for alle er blitt overgitt til de hellige"* (Jud v. 3). For som Jesus sier: *"Den som ikke er med meg, han er imot meg. Og den som ikke samler med meg, han sprer."* (Luk 14,23).

For alle sanne troende vil dette bety at vi aktivt må stå imot den onde ånd som har tatt

makten i både bispe- og kirkemøte i Den norske kirke. Det er imidlertid ikke alltid så lett for den enkelte å vite hva dette innebærer i forhold til den situasjonen som man befinner seg i lokalt. Skal jeg melde meg ut av Den norske kirke eller skal jeg eller bli værende i klar opposisjon til bispe- og kirkemøte? Her kan det kanskje hjelpe og tenke på Jesu ord om at et hus som har kommet i strid med seg selv, ikke vil kunne bestå (Luk 11,17). For Den norske kirke er jo i dag et hus i strid med seg selv, og dermed vil den ifølge vår Herre Jesus selv nødvendigvis gå til grunne. Hva kan det da tjene til å fortsette med å bygge på dette huset? □

Nåde gave til å bedømme ånder

AV IMMANUEL FUGLESANG

Jeg vil i denne andakten gjerne nevne en tjeneste som kanskje ikke omtales så ofte i forkynnelsen, men som i høy grad er nødvendig i disse tider. Den står nevnt i 1Kor 12,10, og for sammenhengens skyld siteres følgende: *"... en annen gave til å tale profetisk, en annen gave til å prøve ånder..."*

Og det er viktig å legge merke til vers sju i samme kapittel: *"Men Åndens åpenbarelse blir gitt enhver til det som er gagnlig."* Dette understreker tydelig at den enkeltes tjeneste skal være til gagn for de andre, og dermed for sammenholdet i den kristne forsamlingen.

Når Jesus omtaler de siste tiders tegn blant annet i Matt 24, så ligger det ham på hjerte å advare mot falsk og villedende forkynnelse. *"Mange falske profeter skal stå fram, og de skal forføre mange"* (v. 11). Og likeså i vers 23-25: *"Om noen da sier til dere: Se, her er Messias, eller der, så tro det ikke! For falske messiaser og falske profeter skal stå fram og gjøre store tegn og under, for å føre også de*

utvalgte vill, om det var mulig. Se, jeg har sagt dere det på forhånd."

Hvordan kan vi vurdere om det er tale om falsk, eller kanskje snarere usunn forkynnelse? Her skal bare nevnes noen få av kjennetegnene:

"For det skal komme en tid da de ikke skal tale den sunne lære, men etter sine egne lyster skal de ta seg lærere i mengdevis, etter som det klør i øret på dem." (2Tim 4,3).

Stefanus talte alvorlig til de jødiske lederne, (Apg 7): *"Men da de hørte dette, stakk det dem i hjertet, og de skar tenner mot ham."* (v. 54). Dette ble ikke tolerert, folket ville rydde ham av veien. Den bibelske forkynnelsen ble kraftig kritisert!

På samme måte ble Paulus ofte motsagt av forkynnere som fulgte etter ham på de stedene hvor han hadde forkynt Guds ord. *"For om det kommer en til dere og forkynner en annen Jesus, som vi ikke har forkynt, eller om dere får en annen ånd, som dere ikke før har fått, eller et annet evangelium, som dere ikke før har*

mottatt – da tåler dere det så gjerne.” (2Kor 11,4).

Det er viktig at vi ikke glemmer disse nevnte formaninger, nettopp med tanke på at det i de siste tider vil komme en økende usunn og villedende forkynnelse. Ikke minst på sangens og musikkens område kan dette ofte oppleves. Mange vil ganske sikkert ikke høre tale om

disse tingene, men de skal nevnes likevel. Rytmske gudstjenester, gospel, drama er bare noen få av de eksempler som mange steder har medvirket til splittelse i kristne forsamlinger.

Avslutningsvis vil jeg anbefale supplerende lesning i for eksempel følgende bøker: ”Livets brød” av Øivind Andersen, og andaktsboka ”Daglig brød” av Carl Fr. Wisløff. □

Martin Luthers liv og arbeid

AV NILS DYBDAL HOLTHE

Martin Luther er reformatoren som vendte fokus bort fra menneske til Guds gjerning. Det er 500 år siden oktoberdagen i 1517. På tross av hard kritikk før og nå står hans livsverk igjen. Det førte til forandring for mange menneske i mange land. Ingen kan forutse hvordan det blir når hans teologi fjernes i et folk. Tenk om jubileumsåret kunne føre til at teologer og lekfolk leste mer Luther enn kritikere som stadig dukker opp. Det er sant at han gjorde noen feil, og hvem av oss gjør ikke det? Vi er mennesker alle som en. Likevel var han større enn mange andre.

Begynnelsen

Luther var født i byen Eisleben i Tyskland den 10. november 1483, og døpt 11.11 på St. Mortens dag, derfor fikk han navnet Martin (Morten). Foreldrene flyttet året etter til Mansfeld. Han gikk på skole både i Magdeburg og Eisenach. I mai 1501 kom han så til Erfurt der han tok flere eksamener.

En sterk opplevelse endret livet hans fullstendig den 2. juli 1505. Han møtte et forferdelig tordenvær, og da kom alvorstankene. Det stod klart for ham: jeg må bli munk, og snart begynte han i et Augustinerkloster. Som katolikk var det hans første tanke. Da ville han bli et sant Guds barn. Nå ble Bibelen hans fag.

I 1508 kom han til Wittenberg der han underiste ved universitetet. Han bodde flere steder og tok doktorgrad i teologi i oktober 1512.

Året etter begynte han sine forelesninger over Salmene og senere Romerbrevet og Galaterbrevet og flere andre skrifter i Bibelen. Mye av dette er bevarat.

Men han hadde mye angst og tvil i denne tida. Han tenkte på dommedag, han bad og pinte seg selv uten å få fred i samvittigheten. I 1510 reiste han til Roma og krøp opp Pilatustrappa, Scala Sancta, og det ga avlat i 252 år, det vil si å bli fri skjærsilden (renselse) mellom døden og evigheten. Her fikk han også se noe av baksiden av kirkelivet, synd, pengejærhet og verdslighet.

I 1513-1514 hadde han den såkalte Tårn-opplevelsen. Han satt i tårnet på klosteret og leste Rom 1,17 og tenkte at den som tror på Jesus, får Guds rettferdighet og er fullkommen i ham. Gud glemmer synden og tilgir alt. Vi blir hans barn, bare ved tro. Uten å bli munk og streve og arbeide for frelsen.

En tradisjon sier at han grep pennen og skrev i margen på Bibelen: Sola Fide (ved tro alene). Frykten forsvant, han fikk sjelefred. Dette talte han ofte om. Det er evangeliet, det glade budskap for trette syndere at Jesus døde for synden, og Gud tilgir uten betingelse. (Det er andre tradisjoner også om dette.)

Reformasjonen begynner

Det kunne han ikke ha for seg selv. En viktig årsak til at Luther ble reformator, var både hans egen opplevelse og Johan Tetzels. Han reiste

rundt i Tyskland og talte om avlat. Avlat er:

- erstatning for botsgjæringer når de hadde syndet.

- ga frelse, tilgivelse og frihet fra Skjærsilden.

- Paven behøvde penger til Peterskirken.

Tetzel sa: Når penger i kisten klinger, straks sjelen fra Skjærsilden springer. Det reagerte Luther på.

Ved ett besøk i kirken i Wittenberg, fikk man avlat for 127799 år.

Avlat ble gitt ved å kjøpe avlatsbrev. Det var særlig viktig før Allehelgensfesten 1. nov.

31. okt 1517 slo Luther opp 95 teser (setninger) på kirkedøra i Wittenberg. Det var mot avlat. Tesene var på latin og ment som et diskusjons-grunnlag for de lærde (prestene). Det skjedde ikke, men innholdet i tesene ble spredt og kjent over Tyskland på 14 dager (det kunne skje fort på grunn av trykkerikunsten). Noen ble glade for å slippe å betale for frelsen, andre var motstandere som paven, prestene og kirken.

Motstand

Pave Leo X reagerte og ville dømme Luther. Men Luther forsvarte paven, men ikke Tetzel og andre. Senere ble avstanden til paven større. Kirkens lære var ikke rett, fordi den lærte frelse av nåde + gjæringer, det vil si, bønner, gaver til kirken og pilegrimsferder.

Luther sa: Frelsen er bare ved tro av nåde (latin: Sola fide et sola gratia). For Jesus hadde sonet all synd på korset. (Rom. 3, 9-31; 4, 1-8; 5, 1 og 6-8).

Og i denne fasen er det noen viktige år og hendinger. I nesten 30 år var Luther i konstant strid med den katolske kirke og andre. Luther er blitt beskyldt for å ha kontakt med verdslige ledere i Tyskland. Men det var slik han fikk beskyttelse - merkelig nok mot kirken.

Noen kjente den kristne historie i Europa. John Wycliffe i England (død 1384) var trolig kjent av noen. Han møtte stor motstand da han blant annet forkynte nåde og oversatte Bibelen til engelsk. Den andre var Jan Hus i Tsjekkia (død 1415). Han forkynte evangeliet

på morsmålet og talte mot avlat og paven med mer. Hus ble lyst i bann og i kirkemøtet 1414 ble han dømt til døden trass i at han fikk fritt leide. Året etter ble han brent på bålet, og det skapte voldsom strid. Dette hadde skjedd bare 100 år før Luthers reformasjon. Derfor var det grunn til å være redd kirken. Både Luther selv og hans venner var det. Det skal vi se i fortsettelsen.

I 1519 var det en disputas med Johann Eck om tesene. Luther hevdet at paven kan ta feil. Og det var en uhørt påstand. Året etter ble Luther lyst i bann, men han brente bannbullen. Året deretter i 1521 var Riksdagen i Worms. Der ble Luther forhørt av keiser Karl V. Da sa reformatoren de berømte ordene i forkant: "Jeg skal til Worms selv om det er like mange djevler som det er taksteiner der." Under forhøret fikk han spørsmålet: "Vil du tilbakekalle dine skrifter (din lære)?" Svaret kom klart og tydelig: "Jeg kan ikke handle mot samvittigheten. Her står jeg, og kan ikke annet. Gud hjelpe meg."

Det var i forkant av riksdagen i Worms i 1521 at Luther skrev en viktig bok: "Om kirkens babylonske fangenskap". Med kirke mener han da den romersk-katolske kirke. Den er kanskje aktuell også i vår tid for flere kirkesamfunn.

Men nå var vennene redd for Luther. Han kunne bli kidnappet og dømt til døden. De var utkleddt og møtte ham på hjemveien og førte ham til borgen Wartburg. Der var han i 10 måneder i 1521-22 (og ble kalt Junker Jürgen Georg). Men tiden her ble ikke noen ferie. Han benyttet dager og timer godt og oversatte Det nye testamentet til tysk. Det var en språklig bragd I tillegg skrev han en del prekener som også kom på trykk. I det hele tatt er det mye skriftlig stoff etter Luther. Den siden ved ham kan vi bli godt kjent med ved å lese taler og andre bøker av ham.

I begynnelsen av mars 1522 følte han seg trygg nok til å reise tilbake til Wittenberg. Vennene behøvde ham der. Han fikk faktisk en innbydelse til å vende tilbake fra byrådet i

Wittenberg. Radikale krefter blant de kristne skapte uro, og de mente Luther kunne stabilisere situasjonen. Han var ikke umiddelbart villig. Han ville helst fortsette med bibeloversettelse, gjerne i nærheten av Wittenberg.

Reformasjonen vokser

Nå ble han igjen prest og professor ved universitetet i Wittenberg. Her fikk han nå mange unge, også slike som skulle bli prester og lærere i menighetene. Det kom ungdom fra flere steder i Tyskland og andre land. Det var også studenter fra Danmark-Norge ved dette universitetet.

Reformasjonen førte også til et nytt syn på klostervesenet. Luther bad munk og nonne forlate klostrene om de ville det. Han hadde selv brutt sitt klosterløfte. Han befalte dem nærmest å gifte seg!

1525 var en turbulent tid med bondeopprør og sosial uro. Han ble selv gift med nonnen Katharina von Bora (Kæth), og fikk et kloster i bryllupsgave av kurfyrsten. De fikk 6 barn, han sang og spilte i familien. Katharina var flink. Hun er mer verd enn Frankrike, sa Luther.

I 1530 hadde keiseren innkalt til Riksdag i Augsburg. Luther var fremdeles fredløs og under pavenes bann. Derfor var det ikke trygt for ham å reise. Han stanset igjen i Coburg, fire dagers reise fra Augsburg. Melancthon hadde utarbeidet en bekjennelse om troen. Den er kalt Augustana etter byen der den skulle forsvares.

Nå ble de kalt protestanter, de protesterte mot at luthersk lære ikke skulle utbres.

1546 18. febr. Luther dør i Eisleben 63 år.

”Bibelens syn på sig selv”

Bok skrevet av Peter Olsen.

Se bokmelding i nr 5/2015.

Boka koster kr 70,- + frakt.

Se annen kontaktinfo bakerst i bladet (s. 31).

Han skulle dit for å forlike to venner som var blitt uvenner! Og der ble han syk.

Luthers arbeid

Det første var Bibeloversettelsen, som omfatter hele Bibelen. Det er et storverk, og det gjorde tysk språk bedre og felles for landet. Her er ”slagordet” Sola Scriptura. Det vil si at Bibelen gjelder som eneste lærenorm. Han begynte med Det nye testamentet som var ferdig i 1522. Hele Bibelen var oversatt 12 år senere, i 1534. Her var Melancthon en viktig medarbeider.

Frelsen er ved tro av nåde. Det er sentralt i hele hans forkynnelse. Dette står i motsetning til katolsk lære og gjerninger. Her er kjerneordene Sola fide og sola gratia?? I det ligger at hele frelsen er ved tro på Kristi gjerning og alt er av Guds nåde.

Deretter må vi nevne Katekismen. På visitaser så Luther hvor lite folk kunne. Så skrev han den lille katekismen i 1529. Først var den plakater på veggen hjemme. Så kom den i bokform og har vært lærebok i norsk skole i mange, mange år. Det ga hele folket en konkret oversikt over kristen tro og liv – ved trosartiklene, bønnene, budene og sakramentene. Senere skrev han en stor katekisme for prestene. De måtte ha dypere kunnskap om troen for å kunne forklare den for folket.

Han gjorde også gudstjenesten enklere og tok bort messeofferet og helgendyrkelsen med mer. Han skrev flere sanger og salmer. Den mest kjente er nok: Vår Gud han er så fast en borg fra 1529. Det var en spent tid for ham, særlig fordi at paven og Kirken var aggressiv mot ham. Flere salmer viser at han satte sin lit til Gud, for eksempel ”Var Gud ei med oss denne tid... så var det blitt vår ende”, fra 1524. Det var bondeopprør og døperbevegelsen som skapte vansker. Han skrev også julesanger med mer.

En del av hans arbeid har hatt en varig virkning i den lutherske kirke. Det er hans skrifter. Han skrev bøker over diverse emner og fortolkninger over flere av Bibelens bøker. Noen

av disse ble til ved at han underviste og gjennomgikk en bibelbok, og noen noterte i en slags hurtigskrift etter hvert som han talte. Dette ble så renskrevet og trykt. Den største boken er kanskje hans forelesninger over Genesis (1Mos). Den brukte han vel ti år på, helt til det nest siste året han levde. Det ble to store bind. Denne kommentaren kom også på norsk i 1863 på Grams forlag og er på 2337 sider.

Ellers er det kommentarer etter han til Salmenes bok, 5 Mos, Jesaja og de tolv små profetene samt en del av NT. Luthers skrifter har vært samlet flere ganger. Den ene er Erlangen-utgaven ved blant annet J. K. Irmischer. Det er var en tysk oversettelse fra omkring 1840. J. G. Walch samlet skriftene til Luther i årene 1740-53, og den kom i ny utgave i Amerika i 1880-90-årene på tysk. Det må ha vært mange tyske lutheranere der på den tiden. Den største og fullstendige samlingen av hans skrifter er likevel Weimar utgaven som omfatter 127 bind med til sammen 80 000 sider.

Men den boken av Luther som kanskje er mest lest er hans store kommentar over Galaterbrevet. En norsk utgave fra 1861 og en dansk utgave fra 1902 var brukt i Norge. Den siste omfatter 783 sider. Her forklarer han frelsen av nåde ved tro til mat for sjelene. Det er forresten minst to andre kommentarer til Galaterbrevet av Luther. De er mindre, og derfor kalles denne for den store kommentaren. Kommentaren til Romerbrevet har sin egen

historie. I eldre bøker om Luther står det at vi ikke har noen kommentar til Romerbrevet av Luther. Den sprenglærde teologen August Tholuck skriver i sin kommentar (svensk utgave 1832): Luther "har icke förklarad brefwet till de Romare". Historisk henger det så langt jeg vet sammen slik: Luther begynte sin undervisning over Romerbrevet i 1515 (altså før reformasjonen egentlig begynte) og forleste utover 1516. Ingen hadde manus eller referat av den. Så kom den lærde Philip Melanchthon til Wittenberg i 1518 og Luther ba han undervise i Romerbrevet. Selv begynte han med Galaterbrevet i 1516-17. Melanchthon har minst to trykte bøker over Romerbrevet. Den minste fra 1522 med forord av Luther og en større utgave fra 1540.

Men i 1850-60 årene gjorde en tysk prest en stor gjerning her. Chr. G. Eberle gikk gjennom alle (?) Luthers bøker og noterte ned det han har sagt om tekster i Bibelens bøker, særlig NT. Dette samlet han og ga ut som egne bøker. I 1857 kom en kommentar til evangeliene. Og i 1866 kom en lignende utgave over Apg og brevene samt Åpenbaringen. I 1878 ble Romerbrevskommentaren utvidet og utgitt som egen bok på 407 sider. Men allerede i 1874 hadde presten G. Kildal oversatt Eberles Romerbrev til norsk som ble utgitt av Lutherstiftelsen.

Svakheten var selvsagt at det ikke var en sammenhengende kommentar. Men det skjedde noe i 1908.

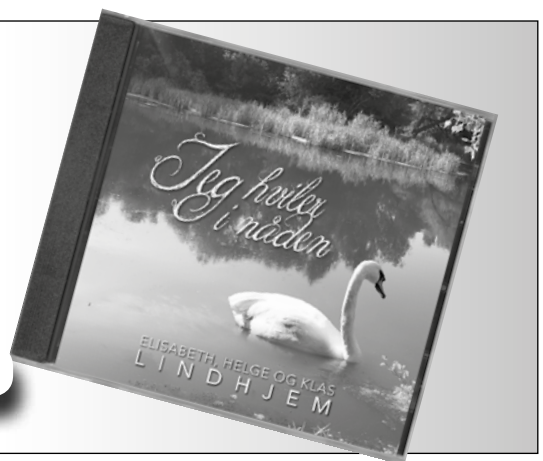
CD

"Jeg hviler i nåden!"
av Elisabeth, Helge og Klas Lindhjem

Kan bestilles via våre nettsider:
www.bibelsk-tro.no

Se annen kontaktinfo bakerst
i bladet (s. 31).

Kr 200,- + frakt

Johannes Ficker

Johannes Ficker (1861-1944) i Tyskland var sentral her. Ficker var evangelisk teolog, kirkehistoriker og arkeolog og var blant professor i kirkehistorie. I 1886 fikk han et reisestipend som skulle få stor betydning. Han kom til Italia og oppholdt seg i Rom.

Der var han en tid i det Vatikanske bibliotek, men på den tid var det forbudt å bruke bibliotekets katalog fritt. En av hans venner, dr. H. Vogel, kom flere år senere til Rom i samme ærend. Og da kunne han bruke Katalogen ubegrensa. Det åpnet en ny verden for dem. På dette tidspunkt var disse to vennene først og fremst interessert i Melanchthon og arbeidet med reformasjonens begynnelse. Ficker ba Vogel gjennomgå Katalogen i det romerske bibliotek, og de ble overrasket da han så mapper med manus av Luther. Her var nok en gullgruve.

Ved omveier både i Rom og i Tyskland fant de først en studentavskrift av Luthers forelesninger, og senere hans originalmanus til Romerbrevet. Og de brukte 8-9 år på å lese og skrive av de håndskrevne notatene. Det var et møysommelig arbeid. I september 1908 kunne Ficker legge fram en foreløpig utgave av kommentaren i to bind. Alt er skrevet på latin, det vanlige undervisningsspråket den gang. Det er i forordet til denne første utgaven at Ficker har redegjort for forarbeidet. Men det åpnet altså opp for en ny verden. Vi er enig med prof. O. Moe som skriver at det kastet nytt lys over Luther som reformator og ekseget. Her har vi en grunn til at Luthermanuset er viktig. Og allerede to år etter denne nye utgaven kom, er den nevnt i litteraturlisten i den store Romebrevskommentaren til Th. Zahn.

Vi skal være oppmerksom på noe når vi leser denne første forelesningen over brevet. Luther var ennå katolikk. Han ble ikke frigjort som evangelisk kristen før noe senere. Han har selv fortalt det. Luther sier også at vi skal være forsiktige med det man leser i hans første skrifter. Hans forhold til katolisismen er et slikt eksempel. Men det kan også gjelde synet på troen og gjerningene og hans bruk av allegorisk tolking.

Fickers latinske utgave ble oversatt til tysk. Og senere ble den oversatt til engelsk. Dermed ble boken kjent for enda flere.

Et interessant tillegg her er at J. Th. Mueller har oversatt og forkortet kommentaren og skrevet sammenhengende fortolkning. Når en har lest alle disse kommentarene, er det tydelig at Muellers bok er den letteste, som anbefales for nybegynnere. Det er ingen tvil om at Romerbrevet er viktig innholdsmessig, og Luther har en god innføring i stoffet. Vår tid behøver den. Ikke minst er det viktig for å bevare vår protestantiske frihet i troen. Funnet i Vatikanet er et av hjelpemidlene.

Ved siden av den var også hans prekensamlinger mye brukt tidligere. Det gjaldt kirkepostillen og huspostillen. Hans aller siste preken kom forresten i særtrykk mange år senere. Den ble holdt 14. febr. 1546, og han døde noen dager etter. Teksten var da Mat 11, 25-30. Og han avslutter slik: ”Mye mer kunne vært sagt om dette evangelium, men jeg er for svak, så vi må la det være med dette. Må den kjære Gud gi nåde til at vi tar imot hans dyrebare ord.”

Det bør hver enkelt for oss også å gjøre det, i dette ”Luther-året” og senere. □

NYTT HEFTE

”Frafall” av Claus L. Munk
Minimumspris: kr 20,- per hefte + porto

Kan bestilles via våre nettsider:
www.bibelsk-tro.no

Se annen kontaktinfo bakerst i bladet (s. 31).

Kva med Skrifta og krossen i reformasjonsjubileet?

AV JOHANNES KLEPPA

Korleis skal ei kyrkje som til dei grader er på full fart bort frå grunnprinsippa i reformasjonen, feira jubileet?

Vi er no inne i året for 500-årsjubileet for reformasjonen, og med det vert det også mykje fokus på Martin Luther og kva han stod for. Fleire kyrkjesamfunn kan føra sine røter tilbake til reformasjonen, men det gjeld aller mest den lutherske kyrkja.

Med det vert dette eit jubileum spesielt for Den norske kyrkja, men korleis skal ei kyrkje som til dei grader er på full fart bort frå grunnprinsippa i reformasjonen, feira jubileet.

Når vi les artiklar om jubileet, og ser på lister over arrangement knytt til reformasjonen og Luther, må ein til tider lura på om det er den rette reformasjonen og den rette Luther det er snakk om. Eg har ein mistanke om at den gode Luther, og dei andre reformatorane med han, ville ha snudd seg i grava, om dei kunne ha registrert kva som vert skrive og sagt.

Ut frå dette perspektivet var det ei stor glede og direkte oppbyggeleg å lesa sokneprest Lars Inge Magerøy sin artikkel ” Har Luther fortsatt noe å si oss?” , og det gav ekstra oppmuntring at artikkelen stod i ” prestebadet” Luthersk Kirketidendes første nummer i jubileumsåret. Magerøy har også skrive ein biografi om Martin Luther til jubileums-året, ”Munken som endret Europa” .

Magerøy set fokuset der det skal vera, på Skrifta og krossen, Skrifta åleine og krossteologien. Det er nett her både Luther og reformasjonen i det heile er den store læremeisteren, og det er nett her dagens norske kyrkje og dagens norske kristenfolk i det heile treng lærdom. Det er stor grunn til takk til Magerøy for den profileringa han her gir, og det er å vona at mange vil merka seg

det – særleg i teologiske fagmiljø og i kyrkja sitt leiarskap.

Reformatorane hadde ein sterk tillit til Guds ord, og det gav seg utslag i prinsippet om Skrifta åleine, som grunna seg i at Skrifta er klar. Då treng ein ikkje meir openberring enn det som er gjeve oss i Skrifta. Ein treng heller ikkje nokon spesiell tolkingsinstans.

Med det vert ikkje berre den katolske læra om tradisjonen som utfyllande openberring og endegyldig tolking, og svermarane med sine åndelege syner som openberring, avvist, men også filosofien som teologisk læremeister. Det siste er uhyre viktig med tanke på vår sekulariserte og bibelkrtiske tid.

Filosofien, særleg representert med Aristoteles, stod svært sterkt på Luthers tid, og var dominerande i teologien. Luther snudde det heile på hovudet og avviste Aristoteles og filosofien i teologistudiet. Teologi skulle ein læra av Skrifta, ikkje av filosofien. Ut frå det reformerte han teogistudiet radikalt. No synest det i mykje av teologistudiet å ha vore ein motreformasjon tilbake til før Luther.

Den som på same måten som Luther og reformasjonen har Skrifta åleine som læreprinsipp, vil enda opp med å forkynna lov og evangelium, slik at teologien vert ein krossteologi, der ein orieterer seg ut frå Kristi kross og lidning.

(Dagen 14.01.2017, med tillatelse fra forfatter)

Bestill Bibelsk Tro for 2018 og få nr 5 og 6 for 2017, samt CD-en ”Himmellengt” med sanger av Olav Fjermedal.

Guds styremåte i denne tidsalder

AV OLAV HERMOD KYDLAND

Hvordan styrer Gud verden og den kristne menighet i denne tidsalder? Vi vil i denne artikkel se på hva Skriften sier om regimentslæren. I tillegg vil vi ta med noe om hva Luther, Rosenius og prof. Carl Fr. Wisløff sier om dette temaet.

Reformatoren Martin Luther har i Den store katekisme utformet hvordan Gud styrer ut fra det fjerde bud: Du skal ære din far og din mor.

Gud styrer verden på to forskjellige måter: Ved det åndelige regimente og ved det verdslige regimente slik som ett av Den norske kirkes bekjennelseskrifter, Den augsburgske bekjennelsen (Augustana) uttrykker saken i art. 28.

Biskop Bo Giertz sier om læren om de to regimenter: ”Forstår vi ikke sannheten om de to regimentene, forstår vi verken hva det vil si å være menneske eller kristen.”

Prof. Carl Fr. Wisløff sier følgende om regments-læren i sin bok ”Martin Luthers teologi”:

”Gud har innsatt to slags regimente (styring) her i verden. Det ene er åndelig; det har intet sverd, men det har Ordet, og det kan gjøre menneskene gode og rettferdige, så de kan arve evig liv. Denne rettferdighet håndhever Gud ved Ordet, som han har betrodd predikantene. Det andre slag er det verdslige regimente, som virker ved sverdet, slik at de som ikke vil være gode og rettferdige til evig liv kan bli tvunget til å bli gode og rettferdige i verdens øyne. Denne rettferdighet håndhever Gud ved sverdet. Og selv om Gud ikke lønner dette slags rettferdighet med evig liv, så vil han likevel lønne dem med timelige velsignelser.”

Det verdslige regimente

Ifølge Luther hører landets øvrighet hjemme i foreldrestanden. Han sier: ”For her er en mann ikke far for noen få, men for alle dem som er innbyggere, borgere og undersåtter. Det er gjennom øvrigheten, som våre egne foreldre, at Gud gir oss levevei, hus og hjem, beskyttelse og

trygghet.”

Det verdslige regimente har altså med hvordan Gud styrer verden. Det skjer på den måten at han innsetter en øvrighet som skal tjene menneskene i denne tidsalder slik at det ikke skal oppstå anarki eller lovløshet.

Luthers lære om regimentene på bakgrunn av syndefallet

Skal vi forstå regimentslæren, må vi forstå den på bakgrunn av Bibelens lære om det falne menneske. Prof. Carl Fr. Wisløff sier om Luthers lære om regimentene:

”Vi forstår ikke Luthers lære om regimentene hvis vi bortser fra hans syn på menneskene som falne skapninger. Menneskene er født med hjerter som ikke elsker Gud (arvesynden). Det er derfor ikke nok at Gud mildt og saklig opplyser dem hva som er rett og hva som er galt, og så gjør menneskene med glede det som Gud sier. Nei, menneskene står med sin falne natur i opposisjon til Gud, og djevelen har altfor lett spill med dem. Derfor må Gud bruke det verdslige sverd for å holde det onde i tømme. – Men også det åndelige regimente må en se på bakgrunn av kampen mellom Gud og Satan. For djevelen bruker alle midler; kan han ikke lokke et menneske ut i grov synd, så angriper han menneskets samvittighet med skrekk og trusler på grunn av alle dets synder, og vil hindre det i å tro på Kristus. Derfor trenges det åndelige regimente, som dypest sett er evangeliet i funksjon, for å holde troen oppe imot all anfektelse.” (”Martin Luthers teologi”).

Mennesket er en fallen skapning som er i opposisjon til Gud. Det gamle menneske vil ikke være lydige overfor Guds lov, men ønsker å tilfredsstillte kjødet på alle mulige måter i denne verden. Derfor har Gud innsatt øvrigheten som han har gitt makt til å holde orden i samfunnet og straffe ulydighet mot lovene.

Hva sier Guds ord om øvrigheten?

Om den verdslige øvrighet skriver apostelen Paulus i Rom 13,1-7:

”Hver og en skal underordne seg de myndigheter han har over seg. For det er ikke øvrighet uten av Gud, men de som finnes er innsatt av Gud.

Den som setter seg opp mot øvrigheten, står Guds ordning imot. Men de som står imot, skal få sin dom. For de som styrer, er ikke til skrekk for dem som gjør godt, men for dem som gjør ondt. Vil du slippe å være redd for øvrigheten, så gjør det gode. Da skal du få ros av den.

For den er Guds tjener, til gagn for deg. Men gjør du det som er ondt, da frykt! Den bærer jo ikke sverdet for ingenting. For den er Guds tjener, en hevner til straff over den som gjør det onde.

Derfor er det nødvendig å underordne seg, ikke bare av frykt for straffen, men også for samvittighetens skyld.

Derfor betaler dere jo skatt, for de er Guds tjenere som nettopp tar vare på dette.

Gi alle det dere skylder dem: skatt til dem som har krav på skatt, toll til dem som har rett til toll, frykt til dem som skal fryktes, ære til dem som bør æres.”

Vi ser at Gud styrer verden ved sin lov, lovens første bruk, den borgerlige bruk. Gud vil at det skal være orden i samfunnet. Ingen skal kunne gjøre hva de vil eller hva de ønsker. Ut fra Guds ord skal alle underordne seg de myndighetene som de har over seg, for de er innsatt av Gud.

Herren sier selv: *”Ved meg regjerer kongene, og ved meg fastsetter fyrstene det som rett er.”* (Ord 8,15). Og i Dan 4,17 leser vi at Den Høyeste har makt over kongedømmet blant menneskene. - Han avsetter konger og innsetter konger (Dan 2,21).

Gud innsetter øvrighet for å opprettholde ro og orden i samfunnet. Uansett hvordan øvrigheten oppfører seg eller hvordan de har kommet til makten, så er de innsatt av Gud.

Derfor skal alle underordne seg øvrigheten, for enhver som setter seg opp mot den, vedkommende står Guds ordning i mot. De som

gjør det, skal få sin dom, enten her i tida eller på dommens dag. Men dersom øvrigheten forlanger noe som er imot Guds ord da skal lyde Gud mer enn mennesker (Apg 5,29).

Da apostelen Paulus skrev dette om øvrigheten, hadde Rom en verdslig øvrighet. Keiser Nero regjerte fra år 54 til 68. Han var en grusom hersker. Han fikk flere drept, blant dem sin egen mor. Han levde et svært utsvevende liv. I sinne sparket han sin egen gravide kone i magen slik at både hun og barnet døde.

Senere giftet han seg, først med en mann og siden med en annen mann. Noen hevder også at han tente på Rom og ga skylden på de kristne. Til slutt fikk han hjelp til å ta sitt eget liv.

Dette sier Rosenius om øvrigheten

Til tross for keiserens framtrede så skriver Paulus at hans øvrighet var innsatt av Gud. For som Rosenius sier: ”For midt oppe i all dens forfølgelse av de kristne, så var deres mål tross alt hele tiden at de gjennom nidkjær innsats skulle skremme menneskene fra å gjøre det onde, og oppmuntre dem til å gjøre det gode.” (Kommentar til Romerbrevet)

Med hensyn til hvordan øvrighetspersonene er og oppfører seg, så sier Rosenius: ”Enten øvrighetspersonene er onde eller gode, så sier apostelen uansett her tre ganger (v. 4 og 6) at de er ”Guds tjenere”. Den verste øvrighet et land kan ha er altså likevel innsatt av Gud til å iverksette hans hellige beslutninger.”

Videre sier Rosenius: ”Gud ser altså mer på den ordning, det embete, han oppretter, enn på personens verdighet.” Følgelig er ordningen med øvrighet så viktig for Herren at han bruker de forskjellige øvrighetspersoner om de er verdige eller uverdige menneskelig sett. Enten om de personlig forstår det eller ikke, så bruker Herren dem til å styre og holde orden i samfunnet.

Rosenius sier også om øvrigheten: ”For Herrens ord forplikter oss ikke på en øvrighet som er fullkommen, men på ’de myndighetene som finnes’. Ordet sier ikke at dette kravet først gjelder når hver eneste innbygger mener myndighetene er gode og feilfrie. Nei, langt ifra!

Den regel Paulus forkynner her, er generell og ubetinget. Og den er gitt av Herrens Ånd i en tid da landene ble regjert av hedensk øvrighet som også til sist ble apostelens bødler, som om han hadde vært en ugjerningsmann. Men dette har ingen betydning for den lærdom han har gitt oss her.”

Vi skal legge merke til at det apostelen Paulus skrev, det skrev han drevet av Den Hellige Ånd. Derfor er det Guds ord til oss i dag også.

Luther sier dette om det verdslige regimente

Om det verdslige regimente sier Luther: ”Dette verdslige regimentet er en herlig, guddommelig ordning, og en fortreffelig gave fra Gud. Han som innstiftet og innsatte, og også vil opprettholde det, som noe vi ikke kan unnvære. For hvis vi ikke hadde hatt dette, så ville ingen menneske kunne få fred. Den ene ville ete den andre opp, som dyrene gjør med hverandre. Det er forkynnelsens verk og ære at det av syndere skaper hellige, og av djevelens barn føder Guds barn. På samme måte er det verdslige regimentes verk og ære at det gjør mennesker av ville dyr, og tar vare på menneskene så de ikke blir som ville dyr.”

Som vi ser så taler Luther om det verdslige regimente som herlig og guddommelig ordning. Det har fått sitt mandat fra Herren til opprettholde ro og orden slik at menneskene kan leve i fred med hverandre. Det skal verge legemene og de legemlige ting. Derfor har det fått mandat til å straffe dem som gjøre vonde ting, som for eksempel dreper andre mennesker, voldtar, stjeler, bedrar andre, underslår og setter ut falsk rykter om medmennesker.

Myndighetene har altså fått mandat til å straffe onde gjerninger og injurierende tale.

Det åndelige regimente

Det åndelige regimente har med forkynnelsen av Guds ord og forvaltningen av sakramentene å gjøre. Det har ikke noen mandat til å ta seg av timelige og jordiske forhold.

I Augustana 28 leser vi om kirkemakten:

”Da den kirkelige makt altså gir evige ting og

bare blir utøvet gjennom tjenesten med Ordet, er den ikke til hinder for statsstyringen, likesom sangkunsten ikke er til noe hinder for statsstyringen. For statsstyringen har å gjøre med andre ting enn evangeliet. Øvrigheten verger ikke sjelene, men legemene og de legemlige ting mot åpenbar urett og holder menneskene i tømme med sverd og legemlige straffer. Evangeliet verger sjelene mot ugudelige meninger, mot djevelen og den evige død.”

Det åndelige regimente har ikke med legemet og legemlige ting å gjøre, men med sjelene. Det åndelige regimente har med tjenesten med Ordet å gjøre.

Luther sier: ”Det åndelige regimente skal bare styre over sjelen, og sørge for at den kommer til dåp, nattverd, evangeliet og den sanne tro, Slike ting har keisere og konger ingen myndighet over.”

Forskjellen mellom regimentene

Når det gjelder forskjellen mellom regimentene, så sier Luther: ”Forskjellen mellom åndelig og verdslig myndighet må vi akte nøye på. For kirkens makt består i å forkynne Guds ord, trøste anfektede samvittigheter ved absolusjonen, å utelukke de ubotferdige, uten å pålegge korporlig straff. Men den politiske makt bærer sverdet, for det er et regimente som behandler de skyldige ved lover og rettferdige dommer og korporlig straff. Den første har ingen ytre makt, den andre har makt over liv og død.”

Det er viktig å skjelne rett mellom regimentene. Øvrigheten skal ikke blande seg inn i det åndelige regimente, og heller ikke skal tjenere i det åndelige regimente blande seg inn i det verdslige regimentes avgjørelser. Men Ordets tjenere skal peke på hva Guds ord sier, for basis for det verdslige regimente er loven, det vil si lovens første bruk, den borgerlige bruk.

I vår tid er nok faren størst for at øvrigheten blander seg inn i det åndelige regiments domene.

Slik var det i den siste verdenskrig. Da ble bekjennesskriftet Kirkens Grunn forfattet.

Kirkens Grunn er et bekjennesskrift skrevet av Kristent samråd under andre verden-

skrig. Den norske kirke tok avstand fra Nasjonal Samling. Det ble lest opp i landets kirker 1. og 2. påskedag 1942. Alle biskopene la ned sine embeter, det samme gjorde de aller fleste prestene også.

Kirkens Grunn klargjør kirkens stilling og holdning til NS-regjeringen i seks punkter. Vi vil gjengi punkt fem:

Om de kristnes og kirkens rette forhold til øvrigheten

”Vi erklærer: Vår kirkes bekjennelse gjør klar forskjell på de to ordninger eller regimenter: den verdslige stat og den åndelige kirke. Det er Guds vilje at disse to slags regimenter ikke skal blandes opp i hverandre. Begge skal - hver på sin måte - tjene Gud i folket.

De har hver sitt tydelige kall fra Gud.

Det er kirkens kall å forvalte de evige goder, og la Guds ords lys falle over alle menneskelige forhold.

Om statens kall uttaler vår bekjennelse at staten har ikke noe med sjelene å gjøre, men skal “verge legemene og de legemlige ting mot åpenbar urett og holde menneskene i tømme for å opprettholde borgerlig rettferd og fred.” (Augustana art. 28.)

Derfor bekjenner vi at det er synd mot Gud, som er alle ordningers Herre og Over-øvrighet, om det ene slags regimente søker å oppkaste sig til herre over det annet. - Kirken har ikke noe med å være herre over staten i timelige ting. Dette ville være brudd på Guds ordninger. - På samme måte er det synd mot Gud om staten gir seg til å tyrannisere sjelene og vil bestemme hva de skal tro, mene og kjenne som samvittighetsplikt. For om staten vil tvinge og binde sjelene i overbevisningens saker, da kommer derav ikke annet enn samvittighetsnød, urett og forfølgelse. Da blir dommen i Guds ord aktuell: at hvor statens makt skiller lag med retten, der blir staten ikke Guds redskap, men en demonisk makt. (Luk. 4,6 - Johs. 14,30 - Åp. 12-13). Av alt dette følger den rette lydighet som de kristne skal vise overfor staten, men også grensene for denne lydighet.

En rett øvrighet er en Guds nåde og gave og vi erklærer med apostelen at vi for samvittighetens skyld plikter å lyde en slik øvrighet i alle timelige ting. Men de ord: for samvittighetens skyld betyr at det er for Guds skyld vi lyder øvrigheten og at vi derfor skal lyde Gud mer enn mennesker. - Apostelen klargjør hva den rette øvrighet skal kjennes på. Den rette øvrighet kjennes på at den ikke er til redsel for den gode gjerning men for den onde gjerning. (Rom. 13,3.)

Dersom altså øvrigheten blir til redsel for sjelene når de følger Guds vei, da er den ikke lenger en øvrighet etter Guds vilje, og da er det kirkens plikt for Gud og mennesker å la en slik øvrighet høre sannhetens ord. Som Skriften sier: *“Menneskesønn, jeg har satt deg til vekter, og når du hører et ord av min munn, da skal du advare dem”*. (Esek 3,17 fg.)

Videre gjelder for kirken Luthers ord: “Den verdslige øvrighet skal ikke herske over samvittighetene”. “Når de verdslige myndigheter vil gripe inn i det åndelige regimente og ta samvittigheten til fange, hvor Gud alene vil sitte og regjere, da skal man ikke adlyde dem”. (se WA. 12,334.)

På grunnlag av skrift og bekjennelse må kirken derfor ta stilling til de tilfeller der det blir reist totalitære krav for å herske også over samvittighetene og når man vil nekte retten til å prøve alt på Guds ords grunn etter den kristne samvittighet. - Derfor er det for kirken i strid med Guds befaling, når det blir hevdet at den verdslige makt skal ha “den høyeste øvrighet og den største rett over hver enkelt borger” (Kirkedepartementets skriv av 17. februar 1942) på den måte at samvittighetene ikke har adgang til å bedømme lydighetsplikten mot den verdslige øvrighet på Guds ord (se Minister Lundes artikkel 16. mars 1942).

Vi bekjenner oss til den lydighet som Bibelen krever i alle timelige ting overfor øvrigheten.”

Dette var en tydelig tale overfor de nazistiske myndigheter som også ville utvide øvrighetens makt til også å herske over det åndelige regimente. Det er nemlig det samme som å gjøre opprør mot Gud, for det er bare Gud som skal

være Herre over sjelene. Dersom det verdslige regimentet vil herske over sjelene, da tiltar de seg en myndighet som bare tilfaller Gud. Det er opprør mot Gud, og det vil føre til samvittighetssnød

Hvordan forholde seg til onde regenter?

Dette spørsmålet tar Rosenius opp og sier:

”Når Gud gir folk onde, ugudelige, tyranniske regenter, eller om det er som Jesaja sier: *”gutter til styrere over dem, og viltre barn til å herske over dem”* (kap 3 v. 4), så skjer dette som en straff og et ris over et hardnakket folk, og til en prøvelse for de troende. Om så måten og de midler regenten anvender for å komme til makten, ikke er de beste, har han likevel ikke kunnet komme til makten *”uten at det er fra Gud.”* Og Gud kommer til å bruke ham, som allerede sagt, enten til straff eller til velsignelse for folket. De som først vil vurdere øvrighetspersonenes egenskaper og framferd, før de vil avgjøre om de skal underordne seg dem, de forkaster hele den grunnvollen plikten til å underordne seg hviler på; den allmechtige Guds ordning og innsettelse.”

Hva med opprør mot verdslige myndighetene?

Spørsmålet er om det er legitimt å gjøre opprør mot myndigheter som går ut over sitt mandat. Augustana, artikkel XVI som omtaler de borgerlige ting sier: ”Altså er det tvingende grunn til at de kristne bør lyde øvrighetene og lovene sine, bare ikke når de gir påbud om å synde, for da bør de lyde Gud mer enn mennesker. Apg 5.” Når myndighetene vil tvinge de kristne til å gjøre eller godta noe som Guds ord betegner som synd, da skal en ikke lyde øvrigheten.

Men spørsmålet er om en har lov til å gjøre opprør mot en slik myndighet, eller om en skal lide for Kristus?

Rosenius sier: ”Måtte aldri Guds folk la seg besmitte av den frekke og ugudelige ånden som roper om frigjøring, som vil oppheve all slags styring, som selv vil være sin egen herre! Denne ånden hater alle Gudgitte ordninger for

menneskeslekten, - det skal være fullkommen frihet i alt. Gud skal ikke med sitt gamle ord herske over den enkelte. Hver enkelt skal bare tenke, lære og leve som han har lyst. Samfunnets myndigheter skal ikke oppfattes som noen Guds ordning, men være gjenstand for hån og spott fra hvem som helst. Heller ikke skal det være noen som helst hjemmets bånd som skal være hellige, verken ektepakten eller foreldrenes autoritet. Alle skal ha frihet til å følge sine egne lyster. Vé denne verden, hvis en slik frigjøring får utvikle seg!”

Det har vel alltid vært slik i verden at noen grupper eller partier vil bruke makt for å få bort valgte ledere. Selvsagt kan en kritisere myndighetene, men å bruke list og makt for å styrte øvrigheten er å gå imot Guds ordning. Med andre ord er det å gå imot Gud. En kristen kan ikke være med på dette, for øvrigheten er innsatt av Gud. Da er det bedre å lide for Kristi skyld, noe som vi kjenner igjen fra kirkehistorien. La oss huske på at det er Gud som er Herre over øvrigheten. Han innsetter og avsetter den som han vil. De kristne har ikke fått noe mandat til å gjøre dette.

Guds ord viser oss noe annet som vi skal gjøre. Det er å underordne oss og be for myndighetene. Apostelen Peter sier:

”For Herrens skyld skal dere underordne dere under enhver menneskelig ordning, enten det nå er en konge, som den høyeste, eller landshøvdingen som er utsendt fra ham for at de skal straffe dem som gjør ondt og hedre dem som gjør godt.”

”For slik er det Guds vilje, at dere ved å gjøre det gode skal stoppe munnen på uforstandige og uvitende mennesker. Som frie skal dere ikke være slike som bruker friheten som påskudd til å gjøre ondt, men som Guds tjenere. Vis alle ære, elsk brødrene, frykt Gud, ær kongen!”

(1 Pet 2,13-17. Se også Tit 3,1).

Guds ord oppfordrer oss også til å be for dem som styrer: *”Fremfor alle ting formaner jeg derfor til at det blir gjort bønner, påkallelser, forbønner og takk for alle mennesker, for konger og for alle som er i høy stilling, så vi kan leve*

et stille og rolig liv i all guds frykt og ærbarhet. Dette er godt og til behag for Gud, vår frelser.”
(1 Tim 2,1-3)

Takk til Gud for hans visdom!

Vi skal være takknemlige og takke Gud for hans måte å styre verden og den kristne menighet på. Øvrigheten skal tjene til det beste for folk i spørsmål som hører denne verden til, opprettholde ro og orden, straffe lovbrøtere og verne landet og dets innbyggere mot opprør og krig.

Med andre ord skal øvrigheten legge alt til rette for forkynnelsen av evangeliet (både loven

andre og tredje bruk og evangeliet) og forvalte sakramentene, men ikke blande seg inn i kirkens dogmatiske eller etiske lærespørsmål.

På den andre siden skal ikke kirken blande seg inn i øvrighetens konkrete oppgaver som for eksempel å foreskrive lover og politiske avgjørelser. Men kirken skal si ifra når myndighetene går imot Guds lov, lovens borerlige bruk.

Dersom øvrigheten og kirken holder seg til sine mandatområder, vil det bli til velsignelse for både folk og land. □

Til en gammel

AV ASBJØRN AAVIK

Helt fra de unge år har du vandret med Jesus. Nå er du gammel. En annen leder misjonsforeningen du var med å stifte. Nye krefter leder møtene på bedehuset. Og heime på gården? En ny generasjon tar over. Et barnebarn kjører din gode traktor. Alltid noen som løper til: - Nei, ta

det nå med ro, morfar! Dette greier vi andre så fint, farmor!

Så vandrer du omkring der i de kjente stuer, tar en tur i fjøset, eller runder et par kvartaler i din by. Ensom midt i alt livet. En overgang til livets skumring. Solnedgang.

Vi ønsker å gi deg

åndelig veiledning

- Oppbyggelige stykker
- Bibelstudieserier
- Sjelesorg
- Kristen etikk
- Trosforsvar
- Aktuelle spørsmål
- Sang og musikk
- Med mer

Seks nummer i året for kr. 180,- (studenter: 160,-)
Tegn 2018-abonnement nå, og du får GRATIS nr. 5 og 6 for 2017,
samt CD-en "Himmellengt" med sanger skrevet av Olav Fjermedal.

Sendes til:

Bibelsk Tro
Postboks 264
4367 Nærbø

Navn: _____

Adr: _____

Kan også bestilles på Internett:
www.bibelsk-tro.no

Dette vil så igjen virke inn på ditt forhold til Jesus. Troslivet. Anfektelsene kommer, og de er alltid et angrep på troen.

Etter hvert som du blir mer og mer ensom midt i slektens nye, sterke liv, i bygda og byens unge generasjon, tumler tankene med dette: - Er jeg også bortisolert fra mitt gode samfunn med Jesus?

Til morgenen i dag leste jeg Salme 71 for min egen personlige oppbyggelse. Og måtte streke under vers 9: *"Forkast meg ikke i alderdommens tid, forlat meg ikke når min kraft forgår!"*

Sangeren som har gitt oss denne salme var sikkert selv gammel da han skrev den. Men

han forblir ikke i noen forakthetens sump. Alle salmens 24 vers er fylt av oppgaver, av takk og lovprisning.

I alderdommen!

Slik skal 24 døgn av din måned øses fulle av rikdommen fra de evige guddommelige kilder. De andre døgn må nok mismot, anfektelse, anger og mørke få lov å råde. Alderdommen krever sin prosent.

Men kunne du nå i din Bibel også streke under vers 18: *"Forlat meg da heller ikke inntil alderdommen og de gråe hår, Gud; inntil jeg får kunngjort din arm for etterslekten, din kraft for hver den som skal komme."* □

Jeg er grepet!

AV AXEL REMME

Grepet av den underbare miskunnhet evangeliet forkynner. Guds grenseløse kjærlighet og overveldende barmhjertighet som Skaperen, Frelseren og Hellig Ånden viser. Den ene, treenige, sanne Gud. Han som har skapt og frelst oss, og gjort det slik at vi kan gripe hans ord. "Det evige livs ord", som vi får lese, høre og erfare.

Ja, jeg er grepet! For jeg har både fått hans nåde og smakt den. Jeg vet ikke bare om den, men har erfart den. For den er ikke kun meddelt meg i bokstaver, i ord, i læresetninger, i tale. Men også skrevet i hjertet, sådd i sjelen, plantet i sinnet, risset i tankene og tatt bolig i ånden. Jeg er betatt fordi jeg er inntatt av nådens liv og krefter.

Støttefond for evangelisk arbeid og misjon

Stiftelsen På Bibelens Grunn
v/Edvard Jekteberg
Persokkrossen 3
4346 Hafrsfjord

Kontonummer: 3201.59.73713

Derfor er jeg grepet! Rørt! Beveget! Hva kunne gripe meg mer enn det å ha fått se "Guds Lam som bærer verdens synd"? Det å være blitt kjent med ham og være kjent av ham. Hva kunne bevege, glede, fryde alle sanser og hjertets dyp mer, enn å ha fått nåde-ordet forkynt seg? Tilgivelsens ufortjente, himmelgitte utsagn.

Jeg er grepet! Noe godt har inntatt meg, beriket, delt sine velsignelser med meg. Det har åpnet, rensert og fornyet. Pinsen banket på min dør! "Sannhetens Ånd" er kommet til hjelp med lys, inspirasjon og ledelse. Han vil ha bedre plass, vil utfylle tomrom, gjøre ettersyn og "vår pinse rengjøring". Derfor sier jeg, også med tårer: Å, jeg trenger at du kommer, Herre! Stig inn "med all din nåde og gave". Og gjør det tydeligere hos meg. Gjør meg tydeligere som din bolig. Et sted det behager deg å være og å bruke. Hvor du får prege og virke. Du som mørket og synden fordriver. "Sannhets tolk og taler". Jeg vil

lytte til dine ord, være merket av ditt nærvær, veiledet, inspirert, og styrket av din kraft.

Pinsens livgivende Ånd er som vårens kraft for grenen: Nytt liv, ny vekst, ny frukt, ny glede for omgivelsene. Den skjulte evnen, gaven og styrken er der. For Jesus har lagt pinsen igjen på jorden. Fylden, rustningen, gløden, iveren, visjonen, er sendt og gitt. Det åpenbarer vårens høytid. Den skal vi åpne for, bære med oss, være rustet og grepet av. For Herren Jesus har sagt:

"Og jeg vil be Faderen, og han skal gi dere en annen talsmann, for at han skal være hos dere for evig, sannhetens ånd, som verden ikke kan få, for den ser ham ikke og kjenner ham ikke. Dere kjenner ham, for han blir hos dere og skal være i dere. (Joh 14,16-17) □

Morgen (29. dag)

AV FREDRIK WISLØFF

"Da David var i skogen i Sifs i ørkenen, dro Jonatan, Sauls sønn, av sted og kom til ham i skogen og han styrket hans mot i Gud" (1 Sam 23,16)

Hvor nådefull og omsorgsfull du er, Gud. Da David var på flukt i ødemarken og hans liv var i fare, sendte du Jonatan, hans venn, til ham for å styrke hans mot i Gud.

Også jeg trenger at mitt mot i deg blir styrket. Jeg kjenner meg slett ikke ovenpå. Min frimodighet er ikke stor. Jeg ber deg da, nådefulle Gud, send et menneske også til meg, en som kan styrke mitt mot i deg.

Og samtidig ber jeg om at du også vil bruke meg. Kanskje møter jeg i dag en som er mismodig. La meg da i stillhet få være til hjelp for dette menneske, slik at motløsheten må vike for motet. Selv om min egen styrke er liten, kan jeg visst bli til hjelp for andre. Du sier jo at det er "de fattige som gjør mange rike". Gi meg visdom, gi meg mot, gi meg kjærlighet. Ved å styrke andre, blir jeg selv styrket.

(Fra "Min bønnebok". Lutherstiftelsen/Sambåndet forlag 1973) □

NB! Husk å melde adresseforandring når du flytter!

Medarbeidere og skribenter i dette nummeret:

Hans Erik Nissen (1938-2016)

Cand.theol. ved København Universitet 1965. Sogneprest i København 1966 -70. Forstander ved Luthersk Missionsforenings Højskole, Hillerød, fra 1970-2003..

Axel Remme

Født 1930 i Bø i Vesterålen. Utdannet tømmermann. Indremisjonens 2-årige bibelskole i Oslo 1955-1957. Har vært ungdoms-, lands- og kretssekretær i Den Indre Sjømannsmisjon (DISM). Klokker i Vennesla, Kristiansand. 1989-1997 generalsekretær i DISM. Nå frivillig forkynner.

Kjøll Helland

Født 1953 i Eikelandsosen i Fusa. Utdannet som adjunkt. Underviste i 27 år ved Sygna vidaregående skole i Balestrand. Har vært ungdomsarbeider i Indremisjonsskipnaden og kretssekretær i Den indre Sjømannsmisjon. Er nå pensjonist.

Jørgen Bernhard

Født 1939 i Græsted, Danmark. Fjellhaug Misjonsskole 1962-64. Cand. theol. fra København 1973. Misjonær i Etiopia

1974-78 og 1998-2006. Leder for LMs Missionsskole 1978-94.

Axel Lundholm Saxe

Født i Roskilde, Danmark 1955. Cand. teol. fra Københavns Universitet 1987. Ordinert til misjonsprest. Vikarierende res.kap. i Odda prestegjeld 1990-91. Pastor i Den evangelisk lutherske frikirke, Tromsø menighet 1991-94. Bibliotekar på Gå Ut Senteret, Hurdal 1994-1997, og leder for Santalmisjonens historiske arkiv samme sted 1995-2001. Kretssekretær i Bergen krets av Kristen Muslimmisjon 2001-2002. Arkiv og dokumentutdanning ved Høgskolen i Oslo 2004-2006. Arkivleder ved Hordaland fylkesskattekontor i Bergen 2006-2007. Førstekonsulent på Dokumentsenteret i Skatt vest, Stavanger siden 2008.

Immanuel Fuglsang

Født 1947 i Danmark. Pensjonert bankprokurist og postekspediter. Fritidsforkynner i forskjellige misjonsforeninger.

Nils Dybdal-Holthe

Født 1934 i Vikedal. Eksamen i pedago-

gikk og mellomfag i kristendom ved Lund universitet i Sverige. Volda lærerskole (1968). Spesialpedagogikk grunnfag (1971). Har vært lærer og forkynner i flere år. Generalsekretær i Muhammedanermisjonen 1986-1993. Nå frivillig forkynner.

Johannes Kleppa

Født 1952 i Hjelmeland. Mellomfag i kristendom. Arbeidet i Santalmisjonen, Indremisjonsforbundet og Dagen. Vært med i diverse styrer og råd. Skrevet diverse bøker, særlig om indremisjonshistorie. Er for tiden frilanser i kristent arbeid med skriving, forkynnelse og undervisning. Underviser i år en del på Fjellheim Bibelskole, Tromsø.

Ashjørn Aavik (1902-1997)

Født i Aavig i gamle Spangereid kommune (nå Lindesnes), var en norsk luthersk Kinamisjonær og forfatter.

Olav Nergård (1903-1991)

Norsk gårdbruker og dikter.

Bibelsk Tro – Skjæveland

MØTER

Dag	Dato	Kl.	Taler/møte
Søndag	06. aug.	11.00	Erik Nordbø
Onsdag	09. aug.	19.30	Bibeltime om Tabernaklet ved Knut Hegle
Søndag	13. aug.	11.00	Steinar Malmin
Søndag	20. aug.	11.00	Norvald Frafjord
Søndag	27. aug.	11.00	Oddvar Dahl
Søndag	03. sept.	11.00	Otto Jakobsen
Onsdag	06. sept.	19.30	Bibelgruppe
Søndag	10. sept.	11.00	Jon Håvard Gundersen
Onsdag	13. sept.	19.30	Bibeltime om Tabernaklet ved Knut Hegle
Søndag	17. sept.	11.00	Bernhard Sunde
22.–24. September. Bibelhelg:			
Fredag	22. sept.	19.30	Gunnar Soppeland. Sang: Kvitsøykarane
Lørdag	23. sept.	16.30	Gunnar Soppeland innleder til samtale
Mellom møtene serveres det smørbrød, kaker og kaffe			
Lørdag	23. sept.	19.30	Gunnar Soppeland. Sang: Gina Skjørestad
Søndag	24. sept.	11.00	Gunnar Soppeland. Sang: Einar og Rolf
Søndag	01. okt.	11,00	Eivind Gjerde Nattverd
Onsdag	04. okt.	19.30	Bibelgruppe
Søndag	08. okt.	11.00	Olav Hermod Kydland

Et lite utvalg fra vårt utsalg:

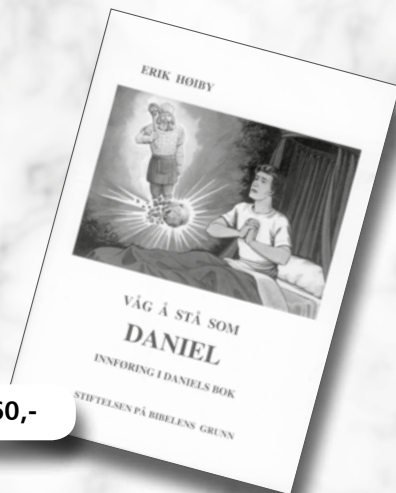
Mot kveld

Undertittel: "Guds plan skal bli fullført".
Bok av Kristian Fagerli.

Kr 150,-

Våg å stå som Daniel

Innføring i Daniels bok.
Bok av Erik Høiby.

Kr 160,-

Jesus er veien til himmelen

CD med sang av Unge Røster fra Namsos.
Utgitt på Basunen forlag.

Kr 180,-

Bibelsk Tros kassettjeneste
Postboks 116, 4311 Hommersåk
E-post: olstokka@frisurf.no

Det er enkelt å bestille via våre nettsider:

www.bibelsk-tro.no

Artikler, taler, litteratur og musikk

Ved gudsbarnets

Kan synges på melodien "Saligheten er oss nær"

1. Bitre død, hvor er din brodd?
Helvede, hvor er din seier?
Jeg har alt det Jesus eier.
Livets skjønne mål er nådd.
Jeg står frelst for Lammets trone,
i all evighet, og bær'
seierens krans og livets krone,
og ser Jesus som han er.
2. Jeg har stridt den gode strid,
og fullendt det løp han satte.
Jeg har mer enn du kan fatte,
hos min Gud til evig tid.
Jeg er salig båret over
jordens sorg og savn og nød.
Jeg har alt det Herren lover,
ved min frelsers liv og død.
3. Sant er alt det Gud har sagt.
Jesu seier fikk sin kroning.
På den frelse og forsoning
Jesus Kristus har fullbrakt,
står jeg - uten sammenligning
overgår det alt jeg vet -
midt innunder all Guds signing,
frelst hos Gud i evighet.
4. Salig, hellig, ren og god,
blir jeg aldri mer til skamme.
Evig lovet være Lammet,
som har kjøpt meg med sitt blod.
Det er ham jeg nå får tjene,
i en evig barnerang.
Gud og Lammet er alene
evig verd min takkesang.

Av Olav Nergård

(Fra heftet: "Alt i Jesus". Utgitt av Stiftelsen på Bibelens Grunn, 2005)